

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, petek 7. aprila 1939

Cena posameznih številki 150

Vesele velikonočne praznike želi vsem cenj. naročnikom in prijateljem

»Trgovski list«

Z novimi upi

Nevarno napet je zunanje politični položaj, v samih sponah in omejitvah se giblje zunanja trgovina in se razvija gospodarsko življenje, a kljub temu prihaja v nasnov in trden optimizem, ker pričajo trdni znaki, da se bliža veliki čas notranjega sporazuma v Jugoslaviji.

Nad 20 let smo si medsebojno delali težave in si postavljali ovire, ker se nismo znali prav pogovoriti med seboj. In ker se nismo pogovorili, ker ni bilo med nami dobre besede, je raslo med nami nezaupanje, je vstajala medsebojna mržnja, da so tuji že kar odkrito računali na našo neslogo in že tudi kovali svoj kapital iz nje. Toda v zadnji uri je vendarle zmagal genij našega naroda in ljudje so spoznali velikansko zmožnost, ki nas je dušila skozi dvajset let in za letošnjo Veliko noč smo prejeli iz Zagreba veselo oznanilo, da je sporazum na pohodu, da se bliža svoji realizaciji. Velikonočne praznike bomo veselo preživeli, kakor je dejal predsednik dr. Maček.

Niso še premagane vse težave in ne domišljamo si, da bodo že jutri rešena vsa sporna vprašanja. Mnogo naporov, posebno pa mnogo dobre volje bo treba, da bodo vsa vprašanja urejena tako kakor treba. Nikakega dvoma tudi ni, da nekaterim ni po volji, če bi prišlo res do sporazuma in da bodo ti poskušali marsikatero intrigo, da bi se pogajanja za sporazum ponesrečila. Ni niti izključeno, da bodo tudi zunanji vplivi delali v tej smeri, ker močna Jugoslavija vendar še ni vsem po volji.

Zato pa je tem večja dolžnost vseh onih, ki so iskreno za sporazum, da v teh usodnih dnevih čim odločneje nastopijo za zmago misli sporazuma. Veliki trenutek, ki je pred nami, ne sme najti malih ljudi. Niti en osebnostni interes ne sme veljati, kadar se morejo z uresničenjem sporazuma dati narodu in vseh državni novi pogoji za razvoj in napredek.

Zlasti pa je dolžnost gospodarskih ljudi, da delajo za sporazum. Nihče ni tako trpel zaradi naših nerešenih notranjih sporov kakor naši gospodarski ljudje. Koliko najlepših gospodarskih zamisli je propadlo, ker so bili strankarski ozirni važnejši! Koliko lepih prilik za dvig in razvoj našega gospodarstva je bilo zamujenih, ker smo bili zaradi medsebojnih preprirov nesposobni za vsako konstruktivno delo. Pregarjali smo se med seboj in tlačili nazaj svoje ljudi, namesto da bi ustvarjali razmere, ki bi dajale vsem novega poleta, ki bi dvigale našo gospodarsko silo.

Kako zaman pa so bila tudi vsa prizadevanja, da bi se zboljšala naša javna uprava, ker so bili gospodarski interesi v splošnem notranjem boju potisnjeni čisto v ozadje. Če kdo, potem imajo gospodarski ljudje vzrok, da delajo za sporazum in da v sedanjih odločitvenih trenutkih naglasijo z vsem vplivom svoje gospodarske moči: da se sporazum mora skleniti. Za vsako ceno in na vsak način! Dvajsetletnega brezplodnega prekanja je bilo že zadosti in ni treba, da bi še nadalje oviralo vse

naše življenje. Enkrat je treba začeti že delati, pametno in premišljeno delati, da se ne bo zapravljaj narodni kapital in da ne bomo več zaostajali za drugimi narodi.

V teh 20 letih medsebojnih preprirov smo doživeli toliko grenkih razočaranj, toliko nepotrebnega trpljenja, toliko krivic in zapostavljanja, da bi morali že davno izgubiti tudi zadnje ostanke optimizma, če ne bi v naših srcih vendarle še tlela vera, da mora tudi

za naš narod, za naše ljudstvo priti enkrat ura lepšega življenja. In ta iskra se je na mah razgorela v živ plamen, ko so prišle vesti, da se je vendar enkrat začelo resno delati na to, da se sklene pravi in resnični sporazum. Na mah so bila pozabljena vsa razočaranja in vse krivice in danes nas navdaja samo veliko upanje, da je prišel čas veselega vstajenja za vse Srbe, Hrvate in Slovence, za vse Jugoslovane.

Zato so nam tudi letošnji veli-

konočni prazniki tako veseli prazniki, kakor niso bili že dolgo. Zato občutimo njih lepoto še vse drugače ko druga leta. In zato se tudi veselimo vstajenja narode z veseljem, kakor ga druga leta nismo bili sposobni.

Velikonočni zvonovi imajo letos pravi zvok in pojejo letos pravo melodijo. In ti zvoki naj vse utrde v delu za sporazum, da bo ta čim lepši, čim popolnejši in čim mogočnejši, da bo tudi naš napredek čim večji.

ni komentarji. Javne ustanove in razni drugi tudi prizadeti organi k temu poremču vprašanju še niso zavzeli svojega stališča.

V zvezi s splošnim orisom razvoja industrializacije se je treba ozreti tudi na

položaj industrije v Sloveniji.

V Sloveniji imamo nekaj nad 400 industrijskih obrtov in 600 industrijskih obratov. Okoli 230 industrijskih obratov se nahaja z obratovališči v večjih naših mestih. Celje in okolica imata okoli 40 industrijskih obratov, Maribor z obema okoliškima srezoma okoli 80 obratov, Ljubljana z okolico pa nekaj nad 110 obratov. Ta slika bi kazala, da ima Ljubljana prvenstvo glede na število industrijskih obratov v Sloveniji. Vendar se slika docela spremeni, ako upoštevamo še število zaposlenega delavstva. Zgoraj naštetih industrijskih obratov se zaposluje v Celju in okolici 4.000 delavcev, v Mariboru in okolici skoraj 10.000 delavcev, Ljubljana z okolico pa niti ne 6.000 delavcev, ko n. pr. glavna tekstilna podjetja v Kranju zaposlujejo več kot 5.000 delavcev. V Ljubljani prevladujejo zatorej v glavnem le srednje vrste podjetja, saj je tu samo eno industrijsko podjetje, ki zaposluje več kot 500 delavcev, in še to je državna tobačna tovarna, v kateri je število delavstva padlo v zadnjih letih od 1000 na nekaj nad 600.

Industrializacija Jugoslavije in Ljubljana

Iz predavanja g. J. Travna v Društvu abs. trg. šol

Gospodarski problemi so zadnja leta vojne in še posebno v l. 1918. ob ustanovitvi naše države izredno zanimali vso našo javnost. V prvih povojnih letih je bilo že jasno, da je Slovenija sicer agrarna dežela, ki pa s poljedelstvom ne more preživeti vsega svojega prebivalstva in letnega prirastka. Ako se hoče ljudstvo zaposliti doma, je potrebno, da postane naša dežela obrtna in industrijska dežela, za kar ima vse pogoje, namreč les, premog, razmeroma dobra prometna sredstva in kvalificirane delovne moči. Tedanja razmišljanja so sicer v glavnem temeljila na postavki, da bo Trst s svojim razvitim trgovskim življenjem prišel v sestavo nove države. Ker se to ni zgodilo, je bil pogled nas vseh obrnjen na vzhodne pokrajine naše nove države, kjer naj bi si industrijska podjetja Slovenije dobila trg za prodajo svojih izdelkov. Vse te misli so bile kakor sanje, ki naj se čimprej uresničijo, pa se na žalost niso uresničile, kakor so začetniki teh misli želeli in pričakovali.

Prva doba industrializacije

V razvoju industrializacije v Jugoslaviji je treba ločiti dve dobi. Prvo do leta 1931., kar sovpada približno z dvema peripetijama v našem političnem razvoju, obenem pa z veliko gospodarsko krizo, ki se je prav v tem letu pri nas uničujoče razvila. Kljub centralistični upravni razdelitvi se je takrat država prav za prav razdelila na dve polovici, od katerih ene naj bi bil središče Beograd — nosilec politične moči v državi, druge pa Zagreb, kot gospodarsko središče.

Označba te prve dobe v razvoju naše industrializacije je popolna svoboda industrializacije, nekakšna improvizacija, brez skupnega načrta in zato tembolj prepuščena privatni iniciativi. Država pomaga razvoju industrije s precejšnjo carinsko zaščito, ki pa v glavnem koristi samo nekaterim gospodarskim panogam. To prvo dobo bi mogli deliti v dve fazi, v prvi od njih se ustanovljajo množična podjetja v znaku inflacijske mrzlice, v drugi fazi, po letu 1924. oz. 1925. z nastopom deflacije in novim carinskim zakonom pa se kažejo neke nove poti in realnejše orientacije.

Tudi v Sloveniji se v tem času izvaja industrializacija brez načrta, kar pokaže svoje kvarne posledice deset let kasneje. V teh letih prepotuje vso državo g. Savič, načelnik v ministertvu, in napiše nato več knjig o naši industriji in obrtu, v katerih ugotavlja,

da je skoraj vsa industrija naše države v obrtnih pokrajinah, kar da pomeni veliko nevarnost za državo v primeru vojne. Te ugotovitve so povzročile velik odpor v slovenski publicistiki, pojavijo se prvi glasovi o demontaži slovenske industrije, kljub temu, da so se tedaj industrijska podjetja pri nas množila. Zamisel gospodarskega načrta pa se tedaj v glavah naših odločitvenih faktorjev še ni rodila; zdi se, da je v tedanjih politično razdrapanih časih manjkala tudi vsaka moralna opora za to.

V drugi dobi naše industrializacije

se prav tako ločita dve fazi. Prvo označuje gospodarska kriza, ki pa jo je Slovenija deloma prebolela na ta način, da so se prav v teh letih ustanovila številna tekstilna podjetja. Novemu industrializacijskemu valu teh let sta v glavnem služila izvedena elektrifikacija in ceneni električni tok v Sloveniji, ki je tedaj odločil razvoj tekstilne industrije. Pri tem sta predvsem prišla na svoj račun Maribor in Kranj. V prvi fazi te dobe smo leta 1932. dobili novi obrtni zakon s pomembnim določilom § 60/4, da se smejo industrijska podjetja, ki so po vrsti in zmogljivosti posebno važna za zaščito in obrambo države, ustanavljati samo po predhodni dovolitvi pristojnega oblasti.

Industrijski obrti, ki so posebnega pomena za državno obrambo, so označeni v posebnem spisku, ki je izšel oktobra 1933. in ki obsega 35 različnih vrst podjetij in je bil glede na prej omenjeno določilo važnega pomena za nadaljnji razvoj industrializacije v Sloveniji in ostali državi.

V okviru določil novega obrtnega zakona in nove upravne razdelitve države se razvija industrializacija v drugi fazi svoje druge dobe, nekako od l. 1934./35. dalje ter po vsej priliki še ni zaključena. Intenzivna akcija s strani države naj uresniči zamisel industrializacije po potrebah države. Skušša se omogočiti nagla elektrifikacija južnih pokrajin kot pogoj za nadaljnji razvoj, ustanavljajo se podjetja v sredini ali na jugu države, opuščajo pa podjetja v obrtnih pokrajinah, kar ima predvsem hude posledice za Slovenijo kot izredno eksponirano pokrajino in povzroča razburljive debate v naši publicistiki.

Vprašanje etatizma

S svojimi ukrepi prihaja država v nasprotje s privatno iniciativo, ki želi, da se etatizem v industriji

omeji. Organizacije privatne industrije zahtevajo zato, naj se ob njih sodelovanju pripravi industrijski načrt s smernicami glede ustanavljanja novih industrij, kakor tudi kraja njih bodočega obratovališča. Razvoj gre za zdaj svojo pot v smislu državnih smernic. To stremljenje podpirajo vsa državna kreditna politika, železniško-tarifne ugodnosti in samoupravne, banovinske kakor občinske doklade. Odpor, ki se kaže v severozapadnih pokrajinah države proti taki industrijski politiki, je velik ter je predvsem Zagreb pokazal odločno voljo, da se temu upre. Pri nas se se vzbudili samo slabotni časopis-

Položaj Ljubliane

Vse kaže, da mora Ljubljana v sedanjem položaju vzdržati najhujšo krizo, kar se tiče njene industrializacije. To dokazuje med drugim tudi dejstvo, da se je zaradi davčin izselilo nekaj podjetij iz mesta v bližnje okolice, nekatera renomirana in stara podjetja pa so prav v zadnjem času žalostno propadla. Ako se upoštevajo še, da je v Beogradu nekaj nad 600 industrijskih podjetij, v Zagrebu pa nekaj nad 200 industrijskih podjetij, od katerih je velika večina najnovejšega datuma, je jasno, da se je treba tudi v Ljubljani zganiti in ukreniti potrebno, da se propadanje industrij v Ljubljani ustavi in omogoči mestu kot središču slovenske kulture s podporo odgovornih faktorjev v pogledu industrializacije tak napredek, da Ljubljana ne bo zaostajala za obema ostalima prestolnicama v državi.

Po vzgledu Zagreba je nedavno ljubljanski podžupan dr. Ravnihar predlagal, naj se Ljubljana izloči iz upravnega območja banovine, s čimer bi se dobila možnost za manjšo davčno obremenitev industrij v Ljubljani. Pred leti so baje neki gospodarstveniki predložili ljubljanski občini načrt za industrializacijo mesta. Dozdaj o obravnavanju tega načrta ni bilo čuti in nam morejo zato zaradi neke vrste nezanimanja za ta pereči problem ostati le temne perspektive za bodoči razvoj industrije v Ljubljani, zaradi splošne gospodarske politike v državi pa tudi za razvoj industrializacije v vsej Sloveniji.

Ze prej je bil položaj v naši državi tak, da je dajal podlago razvoju Beograda in Zagreba. Posebno Zagreb se je v prvih povojnih letih izredno razvijal. Privlačeval je veletrgovino, osredotočil denarne zavode, kar se je prav hitro pokazalo tudi pri gospodar-

skem vplivu na Slovenijo in Ljubljano. Prav tedaj se je zgodilo, da so industrije z obratovališči v Sloveniji prenašale svoja trgovinska posovališča v Zagreb, da so se združevale banke na slovenskem ozemlju v osrednje zavode s sedežem v Zagrebu itd. Gotovo ni le slučajno že v prvih povojnih letih bila opuščena neka tovarna v Ljubljani, ker so bili lastniki mnenja, da ne more vzdržati konkurence z neko istovrstno tovarno v Osijeku. Privlačna sila Zagreba v prvih povojnih letih ni bila dosti manjša od one, ki danes koristi Beogradu, ko vplivno posega s pomočjo pospeševanega koncentriranja večjih podjetij v Beograd v vse državno gospodarsko življenje.

Če že vzamemo silni narastek prebivalstva Beograda po vojni kot nujno dejstvo naraščanja glavnega mesta v državi, nas silni narastek Zagreba, katerega prebivalstvo je v desetletju 1921—1931 naraslo za 81%, v primeri z Ljubljano, ki je v istem razdobju narasla le za 12%, k najumnemu razmišljanju in po tem do obsodbe nemostrne delavnosti naših javnih faktorjev. Svoje prestolnice si Slovenci nismo znali zgraditi v dvajsetih letih svobode tako, da bi mogla s svojim živahnim poslovnim življenjem in možnostjo razvoja tekmovati z obema ostalima glavnima mestoma v državi. V zvezi s tem se pojavljajo vsa vprašanja našega kulturnega življenja, ki si prav zaradi zastoja našega glavnega mesta ne more najti prave podlage za nadaljnji, še večji razvoj. Mogoče je danes čas za večji gospodarski razvoj v Ljubljani in sploh v Sloveniji že zamujen. Vendar pa to ne more odvezati naših vodilnih osebnosti njih dolžnosti, ki jo imajo v tem, da z načrtnim in energičnim delom čimprej skušajo rešiti, kar se rešiti še da.

† **Kmetijski svetnik
Viljem Rohrman**

† Ljubljani je umrl v visoki starosti 77 let kmetijski svetnik in bivši ravnatelj kmetijske šole na Grmu Viljem Rohrman. Pokojnik si je s svojim delom kot vzgojitelj kmetijske mladine, kot predavatelj, pisatelj kmetijskih poučnih knjig ter urednik »Kmetovalec« pridobil velikih in trajnih zaslug za napredek našega kmetijstva. Spadal je v vrsto onih naših velikih kmetijskih strokovnjakov z imeni Gustava Pirca, Skalickega in drugih, katerih zasluga je, da je naš kmetovalec začel uporabljati nove metode agrarne proizvodnje in živinoreje.
Večna slava spominu zaslužnega kmetijskega strokovnjaka!

Žalosten konec

Stavbe nekdanjih Strojnih tovarn in livarn so začeli podirati in bodo stavbišča razparcelirani in prodani. Baje se namerava na tleh bivše Samassove livarne postaviti nova gimnazija, da se pomaga Šentjakobskemu okraju.
Namesto tovarne bomo dobili torej gimnazijo. Namesto podjetja, ki je dajalo na stotine ljudem kruha in zaslužka, ki je večalo gospodarsko moč Ljubljane, dobimo zavod, ki je sicer tudi potreben, ki pa nas bo le veljal. V tej konstataciji je pač najbolj žalostna slika naših razmer. Za ohranitev koristnega in donosnega podjetja nismo imeli sile, tudi nismo bili sposobni, da bi na mesto propadlega gospodarskega podjetja ustanovili novo. Smisel je pri nas le za tvornico kompetentov za službe. Nočemo izrekati očitkov na nobeno stran, vendar pa tudi ne bi bilo prav, če ne bi vsaj na kratko konstatirali, kako Ljubljana gospodarsko nazaduje.
Namesto livarne na Prulah bo gimnazija, namesto Tönnisove tovarne stanovanjske hiše, namesto nekdanje predilnice stanovanjske, namesto nekdanje cukrarne Ljudska kuhinja in še je nekaj podejlij, za katera se moramo batiti, da bodo prenehala pri nas obratovati. Se ti to žalostno poglavje zaključeno. Menda bo res Ljubljana le študentovsko in uradniško mesto brez prave bodočnosti!

Dobave - licitacije

Dne 18. aprila bo v ekonom. oddelku gen. direkcije drž. železnice v Beogradu licitacija za dobavo grafitu v prahu in komadnih.
Dne 24. aprila bo pri Stabu mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu licitacija za dobavo 65.000 kg mila za pranje; 26. aprila raznega platna; 27. aprila raznih vrst usnja.
Hidrografski inštitut mornarice v Splitu sprejema do 20. aprila ponudbe za dobavo raznih aparatov in instrumentov, karbon papirja ter tekočine za Ormigovalni aparat, aparata za proizvodnjo vodika, pilot balona iz kavčukastih in kavstične sode.
Dne 18. aprila bo v pisarni referenta inženjerije štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za popravo objekta vojašnice »Vojvode Mišiča« v Ljubljani.
Dne 13. aprila bo pri ekonomskem odeljenju gen. direkcije drž. železnice v Beogradu licitacija za dobavo strojev za kovanje svedrov z oljnatno pečjo in kavčukastih cevi za kompresorje.
Dne 14. aprila bo pri upravi vojno-tehničnega zavoda v Kragujevcu licitacija za dobavo orodnega jekla; 17. aprila rjavega premoga; 18. aprila hrastovih pragov; 20. aprila 130.000 kg jekla.
Dne 20. aprila bo v skladišču 1. oddelka vojnotehničnega zavoda v Hanrijevju pri Skoplju licitacija za dobavo 50 m³ raznih smrekovih desk.
Dne 23. aprila bo v intendanturi štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za dobavljanje mesa za čas od 1. aprila do 30. septembra t. l. za potrebe vojaštva.
Dne 24. aprila bo pri Vojnosanitetskem zavodu v Zemunu licitacija za dobavo 150.000 m hidrofilne gaze.

Dne 18. aprila bo pri upravi zavoda »Obilicevo«, Kruševac-Obilicevo licitacija za dobavo 5.000 kg difenilamina; 19. aprila inštalacije muflovske pečči za sulfat in solno kislino; 20. aprila železnih in aluminijastih kotlov.
Dne 2. maja bo pri dravski divizijski oblasti v Ljubljani licitacija za generalno popravilo objekta vojašnice »Vojvode Mišiča« v Ljubljani.
(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani na vpogled.)

Spored prireditev zagrebskega velesejma

Od 28. 4.—8. 5.: 31. mednarodni posebni sejem, 16. avtomobilska razstava, I. mednarodna turistično-

kulnarična razstava, kmetijski stroji, poletne in sportne potrebštinice, narodne vezenine in narodna ljudska dela.
13. 5.—21. 5.: Razstava »Zaščita človeka in narave« (psi, mačke, male živali, akvariji, cvetlice za hišo in vrt, zaščita prirode, zaščita pred napadi iz zraka).
3. 6.—11. 6.: Zeleni teden: vas, zadružništvo, -veterinarska razstava.
24. 6.—29. 6.: Vajenska dela.
26. 8.—4. 9.: Občni mednarodni sejem za vse vrste blaga (razen avtomobilov).
14. 10.—17. 10.: Jesenska raz-

stava: grozdje, sadje, povrtnina, rastline in cvetlice.
1. 12.—3. 12.: Razstava perunice, kuncvev, golobov in ptičevpevcev.
Izšel je nov vozni red rednih trgovskih prog
1. Jadran—Španija—Sev. Afrika—Kanarski otoki, II. Jadran—Marseille—Španija—Maroko, III. Jadran—Malta—Severna Afrika, IV. Jadran—Severna Evropa. —Izdala ga je Paroplovna delniška družba »Oceania« na Sušaku. Vozni red je interesentom na vpogled pri Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Za predsednika francoske republike je bil znova izvoljen dosedanja predsednik Albert Lebrun. Izvoljen je bil že s prvim glasovanjem. Od 904 oddanih veljavnih glasov je dobil 506, 6 glasovnih je bilo neveljavnih. Za njim je dobil največ glasov socialistični kandidat bivši minister Bedouces, ki je dobil 151 glasov. Lebrun se je šele v zadnjem hipu na prigovarjanje predsednika vlade Daladiera ter drugih politikov odločil, da sprejme ponovno kandidaturu za predsednika vlade. Z njegovo zopetno izvolitvijo se je hotela poudariti enotnost Francije. V četrtak dopoldne je bil novi predsednik svečano instaliran.
Poljski zunanji minister Beck je bil sprejet od angleškega kralja v avdienci. Da bo podpisana med Anglijo in Poljsko zvezna pogodba je že skoraj gotovo. Beck pa je opozoril londonske državnike tudi na to, da Madžarska nikakor še ni popolnoma izgubljena, temveč da bi se mogla pridobiti za obrambni blok. Poljska bo sklenila zvezo z Anglijo, vendar pa se ne bo pridružila tudi zvezi s Sovjetsko Rusijo. Bistvena značilnost poljsko-angleške zveze je, da je le dvostranska. Poljska je pripravljena čim bolj sodelovati z Romunijo, ne more pa skleniti z njo splošne vojaške zveze, ker se ne bi mogla boriti proti Madžarski, s katero je v dobrih odnosih. Verjetno je, da bo Poljska posredovala med Madžarsko in Romunijo.
Min. predsednik Chamberlain je prebral v spodnji zbornici o poljsko-angleških pogajanjih deklaracijo, iz katere je razvidno, da je prišlo med poljsko in angleško vlado do popolnega načelnega soglasja. Obe državi sta pripravljene skleniti trajen vzajemni dogovor, ki ga zaenkrat nadomestuje začasno jamstvo Anglije, katero pa zavzuje tudi Poljsko. Ta dogovor ni naperjen proti nobeni drugi državi. Ta dogovor pa tudi ne ovira nobene pogodbe države, da ne bi sklenila pogodbo še s kakšno drugo državo (n. pr. Anglija z Rusijo).
Ameriški drž. podtajnik Stimson je izjavil, da bi ameriška vlada, če bi bila prepričana, da pomeni napad na Francijo, Anglijo in Rusijo le prvo fazo napada totalitarnih držav, takoj prihitela tem državam na pomoč z vso svojo silo. Ameriška vojna industrija dela s polno paro.
750.000 prostovoljcev se je že prijavilo v Angliji.
Med nemškimi in italijanskimi gen. štabom so se začela v Innsbrucku posvetovanja.
Pokrovitelj Češke in Moravske v Neurath je prišel v sredo v Prago. Na kolodvoru ga je pozdravil primator dr. Klapka. V imenu nemškega prebivalstva je pozdravil protektorja podžupan dr. Pfitzner. Protektor Neurath se je nato odpeljal na grad, kjer ga je pozdravil vrhovni poveljnik nemške vojske general v. Brauchitsch, ki je dejal, da niso prišle nemške čete na Češko kot osvajaške, temveč zato, da bi ustvarile pogoje za mirno sodelovanje prebivalstva v teh krajih. v. Neurath se je nato odpeljal v spremstvu gen. Brauchitscha v mestno hišo, kjer je imel krajši nagovor. Dejaj, da je njegova najiskrenejša želja, da bi češki narod spoznal poslanstvo nemškega naroda. Nato je sprejel protektor po vojaški paradni na Vaclavskem trgu člane češke vlade. Predsednik vlade Beran je naglasil, da je politični in gospodarski okvir, ki ga predstavlja uredba Hitlerja za Češko in Moravsko dovolj širok, da zagotovi češkemu narodu nemoten razvoj. Češki narod z zaupanjem gleda v bodočnost.
Z zadnjo razmejitvijo s Slovaško je pridobila Madžarska še 1067 kv. kilometrov površine ter okoli 40.000 prebivalstva, da meri danes 117.171 kv. kilometrov in ima okoli 10,3 milijona prebivalcev.
V vsa češka uradnišva so bili poslani inšpektorji, ki bodo v bodoče nadzirali pisanje čeških listov.
»Prager Tagblatt«, ki je izhajal že 64. leto in ki je do letošnjih marčnih dogodkov bil demokratičen list in užival velik ugled zlasti zaradi svojih gospodarskih in političnih informacij, je prenehal izhajati. Prav tako tudi njegova popoldanska izdaja »Prager Abendzeitung«. Namesto obeh listov je začel izhajati »Der neue Tage«, ki je popolnoma narodno socialističen list.
Večje število čeških oficirjev je zaprosilo za sprejem v angleško vojsko. Kakor izjavlja angleško vojno ministrstvo, bodo sprejeti vsi, ki obvladajo angleščino.
Svečanosti 50letnice Adolfa Hitlerja na dan 20. aprila se bo udeležila tudi posebna bolgarska delegacija.
Pri danskih parlamentarnih volitvah so skoraj vse stranke ohranile svoje posestno stanje. Le narodni socialisti so si prvič osvojili tri mandate.

Spominski zbornik Slovenije

Ko smo pred 10 leti praznovali desetletnico obstoja naše države, je Leonova družba izdala veliko publikacijo pod naslovom »Slovenec v desetletju 1918—1928«, za katero je cela vrsta odličnih sodelavcev prispevala važne razprave o Sloveniji in Slovenceh v prvem desetletju po vojni. Podobna prilika je nastala tudi sedaj ob dvajsetletnici Jugoslavije. Zaradi tega je tudi oživela misel izdati sličen ali pa še boljši spominski zbornik. Delo je naravno veliko, zato tudi ni moglo biti izvršeno kmalu.
Začelo se je zbirati gradivo za »Spominski zbornik Slovenije ob dvajsetletnici kraljevine Jugoslavije«. Uredništvo tega zbornika so prevzeli dr. Josip Mač, dr. France Stele in dr. Jože Lavrič. Za delo so mobilizirali veliko število najboljših sodelavcev, ki pa seveda še zaradi svoje poklicne zaposlenosti niso mogli dela dovršiti takoj. Vendar se je uredništvu posrečilo, da so vsi članki že napisani in največji del njih tudi postavljen. Tako je upati, da bo knjiga izšla že v maju.
Naravno bo moral spominski zbornik posvetiti mnogo prostora tudi gospodarskim vprašanjem. Zaradi tega smo se obrnili na g. Draga Potočnika, znanega našega gospodarskega publicista, ki nam je dal nekaj podatkov o sa-

mem zborniku oz. njegovih gospodarskih razpravah. Dejal nam je med drugim:
»Uredništvo gospodarskega dela je prevzel g. dr. Jože Lavrič. Zaradi svoje velike zaposlenosti je moral kmalu za njim levji del urejanja gospodarskega dela prevzeti g. Hrvoje Maister, zadnje čase pa sem bil k delu pritegnjen tudi jaz. Avtorji posameznih sestavkov so imeli veliko dela, ker je šlo za zgodovinske preglede obnem s pregledom sedanjega stanja. Saj Vam je znano, s kakšnimi težočami se je treba boriti baš pri študiranju naših gospodarskih vprašanj. Posebno je to delo težavno, če je treba poseči nazaj v čase, ko je bilo še manj zanimanja za gospodarska vprašanja. K sreči se upravna razdelitev naše države glede Slovenije ni toliko izpremenila, da bi bil bistveno pregled za nazaj onemogočen. Toda naj bo že kakorkoli: avtorji člankov so opravili ogromno delo, da so nam podali zaokroženo sliko našega gospodarstva: pogled na razvoj našega gospodarstva v zadnjih 20 letih, orisali so sedanje stanje in nam že s tem samim dali smernice za našo bodočo gospodarsko politiko, ki mora temeljiti baš na najboljšem poznavanju razmer in sil v našem jugoslovanskem in svetovnem gospodarstvu.

Javna dela so postala važen faktor našega gospodarskega življenja. Pregled javnih gradb in regulacij v zadnjih 20 letih daje ing. Porenta s tehničnega oddelka banske uprave.
Elektrifikacija pri nas lepo napreduje, zlasti odkar jo izvaja banovina na osnovi bivšega kranjskega deželnega odbora. O tem razpravlja inšpektor ing. Fran Rueh.
O tujskem prometu, ki postaja važen faktor tujskoprometne bilance Slovenije, piše dr. Rudolf Marn, predsednik Zveze za tujski promet.
Naše banke in regulativne hranilnice so predmet razprave g. Draga Potočnika. Zavarovalstvo Slovenije je prevzel v opis Ivan Martelane, ravnatelj Vzajemne zavarovalnice.
O zadružništvu piše dr. Vlado Valentič, poobl. Zadržne gospodarske banke. Podaja tudi statistični pregled našega zadružništva.
Državne in samoupravne finance po svetovni vojni je obdelal docent dr. Vladimir Murko.
To je kratak pregled člankov, ki vsebujejo ogromno gradiva o gospodarstvu Slovenije v zadnjih 20 letih. Da bo pa to gradivo še bolj zaokroženo, bo podan na koncu statistični dodatek, ki bo vseboval glavne podatke o gospodarskem razvoju Slovenije v zadnjih 20 letih, obnem pa tudi številke za vsa država. Iz teh številkih bo razvidno, na katerih poljih smo napredovali, kje nazadovali, kakšen je naš delež v gospodarstvu naše države.
Tudi za trgovstvo bo zbornik prinesel obilo materiala in s pridom ga bo mogoče porabiti vsakemu gospodarskemu človeku.

Kakšni sestavki bodo objavljeni?

Sestavke za gospodarski del so prispevali številni avtorji, ki so naši javnosti že znani po svojem položaju v našem gospodarstvu, a se tudi že veliko udeležovali na publicističnem polju. Začnimo kar po vrsti.

Uvodno besedo je napisal gospod Ivan Avsenek o našem podjetniškem stanu. Naš podjetniški stan je še mlad in se ima boriti proti veliki moči tujega kapitala pri nas. To nam je napisal g. Avsenek z njemu lastno preciznostjo.
Narodno-gospodarski dohodki Slovenije. Tudi v drugih državah, kjer imajo boljše statistično službo kot pri nas, je problem cenitve narodnega dohodka izredno težka stvar, ki zahteva največjih študij in zbiranja materiala. Cenitve narodno-gospodarskega dohodka v Sloveniji je podal pristav kr. banske uprave g. Hrvoje Maister.
Industrija Slovenije se je po vojni izredno razmahnila in daje danes kruha nad stotisoč našim ljudem (brez družinskih članov seveda). Kot najboljši poznavalec je napisal razpravo o tem glavni tajnik Zveze industrijcev dr. Adolf Golja.
Tudi slovenska trgovina je v prvih 10 letih po vojni zavzela velik obseg. Kriza od leta 1930. pa jo je močno skrčila. O njej piše tajnik kr. banske uprave Fran Sink.
Obrtnikov je v Sloveniji nad 20 tisoč, gostinskih obratov pa nad 6000. O obrtništvu (upoštevaje tudi gostinstvo) je napisal pregledni sestavek uradnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo Janez

Traven. Tudi domača obrt ni pozabljena. O tem priča sestavek svetnika trg. oddelka Brozoviča.
O zaposlitvi delavstva po statistikah OUZD poroča šef statistike ljubljanskega OUZD Ivo Lah.
Najbolj obširen je referat o našem kmetijstvu. Ta referat je sestavil kmetijski oddelka kr. banske uprave in nam kaže razvoj našega kmetijstva po vojni, njegove številne državne in banovinske ustanove. Od kmetijstva še vedno živi nad 60% vsega prebivalstva v Sloveniji.
Velik del našega narodnega kapitala tvori gozd. O gozdarstvu razpravlja svetnik g. ing. Šivic.
O rudarstvu, ki nam koplje rude in jih potem predeluje naprej, je prispeval sestavek ing. Zupančič z rudarskega glavarstva.
Prometna vprašanja obdeluje ing. dr. Crtonir Nagode. Avtor obravnava naše železnice, pošte, brzojave, telefone in ceste od obrata dalje in zlasti piše o investicijah države in samouprav na tem polju.

Ko z veseljem poročamo o tem lepem delu, bi samo še dostavili eno željo, da smatramo za potrebno, da pridejo v pripravljenem zborniku do besede tudi naši praktični gospodarski ljudje. Zlasti pa naj bi njih sestavki pokazali, kakšno pot smo prehodili od 1. 1918. dalje, kje smo se prevečkrat ustavljali in kako moramo delati, da bo v prihodnje razvoj še lepši. Tako mislimo, da bi bilo zelo potrebno, če bi se pritegnili k sodelovanju zlasti tudi še vsi drugi naši gospodarski ljudje, ki so se mnogo udeležovali tudi publicistično, kakor dr. Fr. Windischer, Ivan Mohorič in drugi ter vodilni predstavniki naših gospodarskih organizacij kakor Zbornice, Ljubljanske borze, Zveze trg. združenj itd.

Politične vesti

Novo turško vlado je zopet sestavil dr. Refik Saldam. Vlada je ostala skoraj neizpremenjena. Ustanovljeno pa je bilo dvoje novih ministrstev, in sicer prometno ministrstvo in trgovinsko ministrstvo.
Italija je baje pripravila v Barju večje število čet, ki naj bi odšle v Albanijo, nad katero je baje hotela Italija proglasiti protektorat. Zaradi teh vesti so bili v An-

gliji tako vznemirjeni, da so dobile vse protiletalske baterije nalog, da so v strogi pripravljenosti. Italijanska vlada je te vesti demantirala in izjavila, da je samo albanski kralj Zogu zaprosil zaradi napete zun. politične situacije Italijo za okrepitev njene vojaške pomoči. Samo o tem da so se vodila tudi pogajanja med Rimom in Tirano, v Barju pa da niso bile zbrane nobene čete. Istočasno pa italijanski listi naglašajo, da ne bi Italija trpela, da bi Anglija zavzela kako postojanko na Jadrinu, ker vlada tu popoln mir, odkar je sklenjena med Italijo in Jugoslavijo prijateljska pogodba.

Zborovanja trgovskih združenj

Združenje v Kranju

V sredo dne 29. marca je bila ob 14. uri v predavalni dvorani Narodnega doma v Kranju dvajseta redna letna skupščina tamkajšnjega združenja, ki jo je vodil predsednik Frane Berjak.

Po kratkih ugotovitvah o sklepnosti skupščine je pozdravil vse navzočne, posebno pa zbor. svetnika Franca Gorjana kot zastopnika Zbornice za TOI, tajnika dr. I. Pustiška kot zastopnika Zveze

trg. združenj, g. Mišelčiča kot zastopnika mestne policije ter zastopnike tiska.

Zapisnik zadnjega občnega zbora se je brez debate odobril.

Skupščina je nato na predlog predsednika Berjaka počastila spomin umrlih članov, in sicer: Janeza Cigliča, Marije Likozar in Antona Sinkoveca iz Kranja, Jere Kavar iz Tržiča in Ivana Jenka iz Cerklj.

Na intervencijo Zbornice se je prepoved prodaje vate in obvezilnega materiala po trgovinah ukinila. V zaščito domačih potnikov je banska uprava na zbornični predlog odredila, da se nad tujimi potniki izvaja strožje nadzorstvo. Zahtevalo se je tudi, da se dovolijo trgovskim potnikom znižane železniške vozne.

Zbornica je stavila predlog, da se za loco pogovore razširi cona od 6 na 15 km.

Zbornica je vedno posredovala tudi v ostalih zadevah, predloženih po združenjih. Nujna potreba je, da se pavšalacija pridobnine raztegne tudi na male trgovce.

Predsednik g. Berjak se g. Gorjancu za poročilo zahvaljuje in prosi, da je Zbornica združenju tudi v bodoče naklonjena in stoji na strani z naveti in navodili.

K besedi se javi zastopnik Zveze trg. združenj tajnik g. dr. I. Pustišek, ki se zahvaljuje za pozdrave in pozdravlja občni zbor v imenu Zveze. Nato je podal obširno poročilo o delovanju Zveze. Zlasti je govoril o delu Zveze proti krošnarstvu, veleblagovnicam, privilegijem nabavljalnih združenj ter o delu osrednjih sekcij, ki jih ima Zveza štiri. V zvezi s tem je podal tudi obširno poročilo o stanju na lesnem trgu ter o boju trgovcev s tekočim gorivom proti kartelom. Svoje poročilo je končal s pozivom, da se čim več trgovcev naroči na Trgovski list. Njegova izvajanja je sprejel občni zbor z velikim odobravanjem.

Naslednja točka dnevnega reda je bilo

Predlogi in intervencije

O intervencijah združenja pravi poročilo:

Zahtevali smo, da se v Kranju ponovno odpre meroizkusni urad za Gorenjsko. Stavili smo svoje predloge k ureditvi obmejnega prometa z Nemčijo ter za ureditev železniškega voznega reda.

Dosegli smo, da se je postavila na kolodvoru nova 40tonska vagonka tehtnica. Ponovno smo zahtevali zboljšanje telefonskega omrežja in telefonskih central ter izdajo pisemske pošte ob nedeljah.

Ostro smo zahtevali odpravo monopolne prodaje šolskih potrebščin po banovinski zalogi šolskih knjig in učil.

Mnogo intervencij je bilo treba zaradi prodaje na tržne dneve v Kranju.

V preteklem letu se je mnogo razpravljalo o spremembi sedanjega obrtnega zakona.

Od 47 v lanskem letu prijavljenih novih trgovin je bilo 33, za katere se je zahtevala usposobljenost, od teh je bilo 17 brez strokovne usposobljenosti in le 15 s pravilno dovršeno učno in pomožniško dobo.

Nastopili smo proti ustanavljanju veleblagovnic.

Zaradi nelojalne konkurence je moralo združenje ponovno posredovati ter celo vložiti ovadne proti nekaterim članom. Prav posebna umazana konkurenca je v Trziču, kjer se že na itak nizke cene daje še 3% popust ob koncu meseca na ves v dotičnem mesecu napravljen promet po stranki.

Socialna akcija

S stalnimi intervencijami se je posrečilo odpraviti v Kranju prosjačenje po lokalih. Združenje je izvedlo nabiralno akcijo za reveže in je v štirih mesecih lanskega leta nabralo din 8.130.—. Akciji se ostale organizacije in stanovi niso pridružili.

Ošeki. Pri združenju delujejo 3 odseki, in sicer: lesni, špecerjski in manufakturni. Najbolj agilni v delu je bil lesni.

»Trgovski list.« V letu 1936. je bilo na list naročenih 50% članstva, 1937. 55% in v lanskem letu 61%. Ne bodo odnehali, dokler ne bodo naročeni na list vsi trgovci.

Trgovska strokovno nadaljevalna šola

Poročilo podrobno navaja podatke o delu šole. Vsi stroški šole so znašali din 34.692, h katerim so prispevale občine din 11.325, Zbornica za TOI je dala din 3000.—, združenje pa din 6267.—, ostalo so dale vpisnine in solnine.

Banovina, ki je prejela v šolski fond od izterjanih kazni obrtnih prekrškov trgovske stroke 18.130 dinarjev, ni prispevala za šolo nič.

Od vpisanih 62 učencev je doseglo 9 odlično, 26 prav dobro, 24 dobro oceno, 3 pa so imeli ponavljalni izpit.

S pritegnitvijo v šolo učencev iz Tržiča je bilo vpisanih v to šolsko leto 83 učencev, in sicer: Združenja v Kranju 73, Združenja Škofja Loka 8 in Združenja Radovljica 2. V tekočem šolskem letu se pričakuje nov učni načrt.

Posle šolskega odbora opravlja tajništvo. Združenje skuša doseči ustanovitve dvorazredne trgovske šole v Kranju.

Statistični podatki članstva

Ob koncu leta 1938. je bilo registriranih 412 rednih in 23 prostovoljnih članov, skupaj torej 435, 17 družb in 2 občini. S poslovanjem se je izvrševalo 27 obratov ter 12 podružnic. Vsi člani so izvrševali 455 trgovskih obratov, in sicer: z mešanim blagom 140, s špecerijo 30, z manufakturno in galanterijo 37, z lesom in kurivom 24 itd.

da so moko za božične praznike kupovali pri trgovcih oni, ki niso imeli denarja, da bi jo kupili na občini. Občine so torej prodajale moko in koruzo onim, ki so imeli denar, trgovci pa siromakom brez denarja. Ta prodaja torej ni izpolnila svojega namena, temveč je bila dejansko le nelojalna konkurenca. Režim »uputnice« se zato mera nehati!

Registriranih je bilo 85 pomočnikov in 93 pomočnic ter 81 učencev in učenek.

Administrativno delo

Poročilo navaja nato še podatke o notranjem delu tajništva, ki je bilo zelo intenzivno. Posebno veliko oporo je imelo tajništvo v Zbornici in v tajniku dr. Plessu. Združenje je bilo zastopano na vseh zborovanjih in prireditvah Zveze trg. združenj.

Tudi krajevne oblasti, osobito sresko načelstvo so podpirali tajništvo.

Z odobravanjem je sprejel občni zbor poročilo tajnika Kožmana. Predsednik Berjak se je nato zahvalil članoma davčnega odbora gg. Globočniku in Hlebšu, ki sta z uspehom zagovarjala interese trgovcev. Prav tako tudi g. Gorjanec, ki je z uspehom branil naše pritožbe pred reklamacijskim odborom.

Tajnik g. Kožman je nato poročal o računskem zaključku za leto 1938., ki izkazuje 119.607 din dohodkov ter 112.096 din izdatkov.

Podporni sklad se je zvišal za din 4.013'39 na din 35.246'70.

Čisto premoženje združenja se je zvišalo za 8564 din in znaša sedaj 261.521 din.

G. Colnar poroča v imenu nadzorstvenega odbora, da je bilo vse poslanjstvo združenja v popolnem redu in predlaga zato upravi razrešnico. Soglasno sprejeto.

Tajnik g. Kožman poroča o predlogu proračuna za leto 1939. Izdatki so proračunani na 84.000 din, dohodki pa na 76.000. Primanjkljaj v višini din 8.000.— se bo kril iz premoženja združenja.

Vpisnina in članarina ostaneta neizpremenjeni. Za kontrolno službo ostane 20% povešek na članarini.

Vajenski prispevki za šolo bi ostali isti in sicer pri vpisu 50 din in oprostitvi 50 din.

Proračun je bil nato soglasno sprejet.

Zbor. svet. Franc Gorjanc

je predložil nato naslednje samostojne predloge:

1. Uprava združenja naj izposluje, da se zgradi na železniški postaji Kranj kolodvorska pošta. S tem bi se prihranilo dvakratno prevažanje poštinih pošilk iz tovarn v mesto in od tam zopet na postajo. Ta pošta naj bi imela tudi javno telefonsko govorilnico.

2. Razširil naj bi se peron in čakalnica ter dodelila posebna čakalnica za dijaštvo, ki se vozi v šolo v Kranj. Peron je postal mnogo premajhen. Obenem z razširitvijo perona naj bi se postajno poslopje podaljšalo na jug.

3. Vsi nakladalni in razkladalni prostori naj se kanalizirajo, odtok odvede v Savo, ne pa na sosedne ležarske prostore.

4. Bivše Majdičevo skladišče, sedaj oddajno skladišče železnice, je vsekakor preveliko in naj se podere. Namesto tega pa podaljša sedanje predajno skladišče. Pro-

Poročilo predsednika Berjaka

Letos poteče 20 let od ustanovitve združenja. Radi resnih časov smo proslavo 20letnice opustili in jo prenesli na 25letnico.

Gospodarski položaj v letu 1938. je bil radi svetovne politične napetosti nestalen.

V kolikor trgovini že niso škodovala splošne neugodne prilike, je medsebojna umazana konkurenca odvezala že itak mali dobiček. Živimo v resnih časih, ki zahtevajo vso našo stanovsko solidarnost. Naj se vsi tega zavedajo!

Javna bremena so se v preteklem letu ponovno povišala. Tako so bile zvišane banovinske doklade za 35%, takse in razne trošarine. Od banovinskih skupnih trošarin, kamor prispeva dravska banovina največ, dobi pa najmanj povrnjenega. Zaradi preobremenitve se že industrija seli v južnejše kraje.

S finančnim zakonom za leto 1939./40. se uvaja za narodno obrambo nov občutni davčni dodatek, ki se na osnovi posebne lestvice predpiše na neposredne davke.

Z novim zadržim zakonem so se zadržni privilegiji še povečali in morejo zadrževati v bodoče skoro neovirano prodajati tudi nečlanom.

Zahtevamo za vse državljane enake pravice in enake dolžnosti. Spremeniti je treba tudi krošnarjske predpise, da se blago krošnarjem zapleni. Ustanavljanje veleblagovnic in združevanje v kartele treba prepovedati, ali pa bodo trgovci prisiljeni, da še oni začno ustanavljati lastne nabavljalne zadruge.

Poščne razmere zlasti v Kranju so postale obupne. Radi primanjkanja poštne osebja (pismo-niš) se poštne pošiljke dostavljajo neredno. Zastarele poštne telefonske naprave onemogočajo tajnost govorov. Zahtevamo avtomatično poštno telefonsko centralo, na katero naj se priključijo vsi kraji sreza.

Odočno zahtevamo, da novi železniški vozni red v polni meri upošteva potrebe Gorenjske.

V tek mesecu je bila izdana uredba o sanitetnem fondu, ki nalaga gospodarstvu nova bremena. Novi fond odočno odklanjamo.

V okviru združenja obstoje tri sekcije, in sicer lesna, špecerjska in manufakturna. Dejansko je delala le lesna, ki je po svojem zastopniku vedno sodelovala v lesni osrednji sekciji.

Končno apeliram na člane, da podpirajo naš »Trgovski list«, ki je last naših organizacij in ki edini objektivno zastopa naše interese.

K besedi se javi

zbor. svet. Franc Gorjanc,

ki uvodoma pozdravi navzočne v imenu Zbornice ter nato nadaljuje:

Naša zunanja trgovina, ki se je še v letu 1937. zaključila z visokim aktivnim saldom, v letu 1938. še z malim aktivnim zneskom, je postala v tekočem letu že globoko pasivna. Klirinški saldo z Italijo se je ob koncu leta 1938. izravnal,

z Nemčijo zmanjšal in likvidiral s Francijo, Belgijo in Švico. Notranji trg beleži sicer porast na prometu do 10%, vendar pa je bila reziža večja zaradi večjih bremen (socialne dajatve, nove takse itd.). Zato ni bilo zboljšanja.

V lanskem letu izdane spremembe k naredbi o odpiranju in zapiranju obratovalnic so se izkazale za nekatere kraje neprimerne. Sedaj se izdeluje nov načrt te naredbe.

Nameravala se je izdati uredba o nakladanju in žigosanju lesa, ki bi bila lesnim trgovcem v veliko oviro. Zbornica je zato uredbu odklonila.

Zbornica je predložila kr. bankski upravi predlog za ureditev prostorov na sejmiščih ter predlagala strožje nadzorstvo nad šušmarji z živino. Po posebni deputaciji pod vodstvom g. Smerkolja je opozorila bansko upravo na prekrške krošnarjev. Uspehi so se takoj pokazali.

poročilo tajnika Kožmana

Gospodarski položaj sreza zavisi od konjunktura gozdne eksploatacije, industrijske delavnosti ter deloma stanja kmetijstva in tujskega prometa. Prodaja gozdnih proizvodov je radi izvoznih težkoč nazadovala. Notranja prodaja je bila ugodnejša. Industrija v Kranju in Trziču je bila dobro zapostvena, vendar pa se je ob koncu leta opažalo radi pomanjkanja surovin (devizne težkoče) odpuščanje delovnih sil. Obrtništvo je bilo zaposleno še dobro zlasti v gradbeni stroki. Prodalo se je nekaj fižola in krompirja in tudi pri živini so se dosegle ugodne cene. Tujski promet radi poostrenih deviznih predpisov in deževne polletne sezone ni prinesel pričakovanih dohodkov. Posebnih javnih del ni bilo. Trgovina ni dosegla napredka.

Protivrednima pridobninam se je lani pritožilo manj trgovcev, državni zastopnik pa je vlagal pritožbe celo v primerih, ko je šlo le za nekaj odstotkov. Vse pritožbe državnega zastopnika so bile zavrnjene!

Poročilo dalje navaja, da je pisarna združenja zelo pomagala pri sestavi davčnih prijav in pritožb. Uspeh njenega dela se vidi v tem, da je reklamacijski odbor znižal oceno davčnega odbora za 427.000 dinarjev. Priznanje mora izreči tudi zbor. svet Gorjancu, ki je bil član reklamacijskega odbora.

Finančna politika

Finančna uprava v letu 1938. je skušala javna bremena pravičneje razdeliti ter se je pridobnina pri malih obratih sicer res nekoliko znižala. Ker pa so se na drugi strani povišale razne takse, trošarine, davek na poslovni promet itd., je končni efekt ta, da so se bremena zvišala.

Povprečno je plačevala trgovina davkov s pridobnino na osebo leta 1931. din 771.—, leta 1933. din 694.—, leta 1935. din 940.—, leta 1937. din 813.—, leta 1938. din 742.—.

Industrijski obrati so bili v letu 1938. s pridobnino povprečno ocenjeni z din 17.354.—, v letu 1935. z din 40.934.— in v letu 1938. z din 75.870.—, kar pomeni znatno zvišanje.

Protivrednima pridobninam se je lani pritožilo manj trgovcev, državni zastopnik pa je vlagal pritožbe celo v primerih, ko je šlo le za nekaj odstotkov. Vse pritožbe državnega zastopnika so bile zavrnjene!

Poročilo dalje navaja, da je pisarna združenja zelo pomagala pri sestavi davčnih prijav in pritožb. Uspeh njenega dela se vidi v tem, da je reklamacijski odbor znižal oceno davčnega odbora za 427.000 dinarjev. Priznanje mora izreči tudi zbor. svet Gorjancu, ki je bil član reklamacijskega odbora.

Kontrolna služba

Ovadenih je bilo 150 obrtnih prekrškov, in je znašala kazen din 18.130.—. Obrtna oblast je v preteklem letu šušmarstvu in krošnarstvu posvečala več pozornosti.

Boročilo nato ostro graja, da sprejemajo zadruge drž. nameščencev kot člane zasebnike. Letos se je ustanovil delavski konsum in sicer v Stražišču.

Prodaja moke in koruze po občinah

Ob koncu leta 1938. so prejele občine po več vagonov moke in ko-

Vsakovrstne ure
zlatnina, srebrnina in optični predmeti po nizkih cenah pri
J. VILHAR, urar, LJUBLJANA
SV. PETRA CESTA ŠTEV. 36

stor, ki bi se pridobil za to preureditev, naj bi se uporabil za povečanje razkladalnega prostora.

5. Znižajo naj se cene za prevoz blaga! Železniška uprava naj bi tudi uvedla dostavljanje manjših pošilk strankam na dom in naj poenostavi formalnosti, ki so v zvezi s predajo in prevzemom

blaga. Poenostavi naj se izpolnjevanje tovornega lista in uredi tako, da strankam ne bo treba pisati duplikatov.

6. Stalež delavcev naj se v skladišču poveča, ker za promet v obsegu, kot ga ima postaja Kranj, je v skladišču absolutno premalo delavcev.

Predsednik g. Berjak se zahvaljuje g. Gorjancu za res umestne predloge, ki so bili nato vsi soglasno sprejeti.

Ko so se obravnavala še nekatera lokalna vprašanja, je predsednik Berjak zaključil z zahvalo vsem udeležencem lepo uspeli občni zbor.

Blagajnik Viktor Suša je nato podal blagajniško poročilo. Vseh dohodkov je imelo združenje din 69.541, izdatkov pa ravno toliko. Premožnje združenja je naraslo na 56.886 din. Poročilo blagajnika je odobril občni zbor soglasno.

V imenu nadzorstva poroča g. Karl Vizjak, ki je ugotovil, da je bilo vse poslovanje združenja v najlepšem redu ter predlaga zato razrešnico, ki je bila tudi soglasno sprejeta.

Proračun predvideva 31.000 din izdatkov in ravno toliko dohodkov. Soglasno se proračun odobri in sklene, da ostane članarina ista ko lani.

Samostojni predlogi

Po krajši debati se soglasno sprejme predlog uprave, da se ustanovi pri združenju lesna sekcija.

Brez debate se sprejme predlog g. Josipa Strmana, ki ga je nato formuliral predsednik Müller, da se pooblasti uprava združenja, da sklene s tajnikom Mirkom Pestotnikom pragmatično službeno pogodbo.

V imenu Zveze trgovskih združenj pozdravi občni zbor njen

trgovci v večji meri bore proti krošnjarstvu. Kako se naj ta boj vrši, o tem je dal več praktičnih navodil.

Zveza se je skupno s Centralnim predstavništvom v Beogradu borila tudi proti veleblagovnicam in dosegla, da je ustanavljanje veleblagovnic prepovedano še nadalje. Žal pa ni bila sprejeta uredba, kakor so jo predlagale zbornice in s katero se je solidarizirala tudi Zveza.

Nadalje je govoril o raznih aktualnih vprašanjih, zlasti o davčnem sistemu ter o prizadevanju Zveze, da so se omilile vsaj glavne trdote davčnega sistema. Zveza dela roko v roki z Zbornico za TOI in sodelovanje obeh glavnih organizacij trgovstva je trgovstvu v veliko korist. Obe organizaciji sta vedno energično ščitili interese trgovstva.

Podpredsednik Verbič je nato obširneje poročal o »Trgovskem listu« in njegovi reorganizaciji ter toplo priporočal vsem trgovcem, da se naroče nanj. To bo tudi v njih lastno korist, ker »Trgovski list« redno poroča o vseh zadevah, ki se tičejo trgovcev. Nujno priporoča tudi, da se prijavijo kot deležniki konzorcija »Trgovskega lista«. Prav tako pa se naj vsi člani čim bolj oklenejo svojega združenja. Izvajanja g. Verbiča so sprejeli zborovalci z velikim odobravanjem.

Blagajnik Viktor Suša je predlagal, da združenje vstopi v konzorcij »Trgovskega lista«, kar so zborovalci soglasno in brez debate odobrili.

Ker je bil dnevni red izčrpan, je predsednik Viktor Müller zaključil dobro uspelo zborovanje ter se zahvalil vsem za udeležbo.

Združenje v Litiji

Občni zbor Združenja trgovcev v Litiji je bil 26. marca ob pol treh popoldne v dvorani Sokolskega doma. Občni zbor je otvoril predsednik Müller, ki je po ugotovitvi sklepčnosti pozdravil vse navzoče, zlasti pa zastopnika

Zbornice za TOI predsednika trg. odseka Albina Smrkolja ter podpredsednika Zveze trg. združenj Antona Verbiča. Nato je skupščina počastila spomin umrlih članov Jakoba Berliča in Franca Jeraja.

Predsednik Viktor Müller

je nato podal svoje poročilo, iz katerega povzemamo:

Uprava združenja je na podlagi od občnega zbora prejetega pooblastila znova izvedla pristop združenja v Zvezo trg. združenj, ker se je prepričala, da ima sedanje vodstvo Zveze polno razumevanje za težnje našega združenja.

Pooblastila občnega zbora za nakup hiše ni mogla uprava izvesti zaradi finančne šibkosti združenja. Bo pa še nadalje skušala to misel uresničiti.

Uprava si je vedno prizadevala,

da čim bolj zaščiti interese svojih članov. Pri tem sta jo zelo krepko podpirala Zbornica za TOI in Zveza trgovskih združenj ter bodi obema izrečena prav pristručna zahvala. Apelira na vse člane združenja, da z dobro voljo sodelujejo z upravo za boljše položaja trgovine in trgovcev ter da se čim bolj oklenejo svoje stanovske organizacije.

Poročilo predsednika Müllerja je vzel občni zbor z odobravanjem na znanje. Sledilo je

nikom, temveč bo v škodo vsemu gospodarstvu Slovenije. Nadalje je poročal o novem državnem proračunu in zvišanju davčni obremenitvi, ki se z njim uvaja in od katere bo zlasti trpela Slovenija, ker je tu davčna služba pač najbolj organizirana. Končno se je spominjal tudi zadnjih velikih zunanjih dogodkov ter izrekel svoje globoke simpatije za češki narod. Opozoril pa je tudi na dolžnost vseh nas, da sedaj še bolj delamo za napredek svoje države.

Cestita združenju k lepim uspehom, ki jih je doseglo ter izreka svoje priznanje združenju za njegovo delo. Predsednik Müller se zahvali g. Smrkolju za njegova izvajanja, zborovalci pa so jih nagradili z glasnim aplavzom.

podpredsednik Anton Verbič

Zahvaljuje se za pozdrave ter pozdravlja občni zbor v imenu Zveze trg. združenj in mu želi čim več uspeha. Nato poroča o delu zveze. Posebno veliko dela je zahteval trgovski kongres, čigar organizacija je prevzela Zveza in kongres tudi tako dobro izvedla, da se je znova utrdil sloves Slo-

vencev kot dobrih organizatorjev. Kongres je dosegel velik uspeh in imel dober odmev po vsej državi.

S posebno vztrajnostjo se je borila Zveza proti krošnjarstvu in šušmarstvu ter deloma dosegla tudi uspehe. Da pa bo boj proti nelegalnemu krošnjarstvu še bolj uspešen, je potrebno, da se tudi

Združenje v Slov. Bistrici

Združenje trgovcev za sodni okraj Slovenska Bistrica je imelo svojo letno skupščino v soboto dne 25. marca ob 15. uri v prostorih hotela Neuhold v Slovenski Bistrici.

Skupščino je vodil predsednik Franjo Kac. Uvodoma je pozdravil zastopnika Zbornice za TOI zbor. svetnika Ferda Pinterja in zastopnika Zveze trg. združenj tajnika dr. Iva Pustiška.

ki se je razpaslo do neverjetne višine. Dan na dan prihajajo ljudje iz vseh strani pa tudi iz tujine in nudijo svoje blago kot najboljšo angleško in češko izdelke za pretirano visoke cene. Mnogi jim nasedejo in zvedo, kako slabo so kupili, šele potem, ko povprašajo za cene blaga v trgovinah. Bolj podjetni krošnjarji potujejo kar z avtomobili. Čim zaslutijo, da jih zasledujejo oblasti, naglo izginejo v sosedni okoliš, kjer so zopet nekaj časa varni.

Tudi naše združenje je ostro nastopilo proti krošnjarjem in tudi orožništvo je pomagalo, a pravega uspeha le ni bilo.

Nameste resnih ukrepov proti krošnjarstvu doživljamo le obljube. Sedaj pa priznava še novi invalidski zakon invalidom pravico do krošnjarjenja s kakršnim koli blagom. Invalidom naj se plačuje odškodnina v denarju, saj so naše datjave državi dovolj velike!

Druga panoga nezakonite trgovine je šušmarstvo. Brez obrtnega lista posluje šušmar, nobenih davkov ne plačuje in vendar se tolerira.

Vse pritožbe, bodisi proti krošnjarjem, bodisi proti šušmarjem ne zaležejo dosti. Nezastljano je, da trgovci, ki plačuje vse davke, da lahko v okviru zakonskih predpisov posluje, ne more doseči zaščite v smislu zakonskih določb pri nadzornih oblastih.

Pri davkih

pa oblasti na trgovce nikdar ne pozabijo. Od leta do leta davki naraščajo, čeravno kupna moč prebivalstva peša in sploh vse gospodarstvo nazaduje. Seveda tudi avtonomne doklade stalno rastejo. Izredno je občutil davčni pritisk trgovski stan našega okoliša zlasti v lanskem letu. Davčna uprava je v večini primerov, kjer je davčni odbor znižal ugotovljeno davčno osnovo, vložila priziv. Morali smo napeti vse sile, da smo zaščitili svoje članstvo in ga obvarovali škode. Končno je prizivna komisija usvojila naše stališče in v ve-

poročilo tajnika Pestotnika

Uprava je imela lani šest sej ter je priredila več članskih sestankov. Tajništvo je izdalo in prejelo 814. dopisov ter izdalo več okrožnic in obvestil članom.

Združenje ima 327 članov in članic, od katerih pa 57 obrt ne izvršuje. Ti so bili predlagani v črtanje. Trgovin z mešanim blagom je 120, lesnih trgovin pa 41. Skupno je bilo 25 pomočnikov in 41 pomočnic ter 28 vajencev in 31 vajenk.

Pri dolenski številki »Trgovskega lista« je sodelovalo tajništvo z več prispevki. Združenje je bilo po delegatih oz. članih zastopano na trgovskem kongresu v Ljubljani, na občnem zboru Zveze v Logatcu in v Celju ter na vseh predsedstvenih sejah Zveze.

V območju združenja so tri obrtno nadaljevalne šole, in sicer v Litiji, Zagorju in Smartnem pri Litiji.

Proti šušmarjem in krošnjarjem

je vložilo tajništvo 79 prijav, ki pa niso dosegle polnega uspeha, deloma ker ni bilo zadosti podatkov, deloma pa zato, ker višja upravnna oblast na pritožbo krošnjarjev kazni sreskega načelstva črta. Čeprav takih primerov ni veliko, jih je treba vendar zelo obžalovati. Najbolj žalostno pa je to, da so nekateri lesni trgovci tudi sami podpirali šušmarstvo ter krili razne prekuljevalce s svojim imenom. Pri takšni zavednosti pač ni čuda, če se je šušmarstvo zlasti v lesni stroki tako silno razpaslo. Da se temu šušmarstvu napravi konec, je eden vzrokov, da se predlaga ustanovitev lesnega odseka.

Boj proti krošnjarstvu nima pravega uspeha, ker nekatere oblasti še vedno ne uvidevajo škodljivosti krošnjarstva. Poudariti je

treba, da je zlasti med krošnjarji z manufakturnim blagom zelo veliko kriminalnih tipov. Dokler ne bo izdana nova uredba o krošnjarstvu, ni pričakovati, da bi se krošnjarstvo res zadržalo.

Zalosten pojav je tudi nelojalna konkurenca, s katero uničujejo nekateri sebi in svojim stanovskim tovarišem eksistenco. Apelimam na članstvo, da pokaže več solidarnosti.

Nujno potrebno je, da se uvede davčno pavšaliranje malih trgovcev, kakor je to že uvedeno za male obrtnike.

Naredba o odpiranju in zapiranju trgovin se ne upošteva povsod. V Litiji, Zagorju in Smartnem se sicer naredba upošteva, ne pa tudi v drugih krajih. Nekateri imajo trgovine odprte kar cel dan.

Tajnik je skupno z varnostnimi organi nadziral na sejnih obrtnih liste sejarjev. Doživel je zaradi tega mnogo groženj in neprijetnosti, a kontrola se je izkazala kot zelo koristna. Uspeh pa bi bil še boljši, če ne bi bil litijski okraj tako hrabrovit in razsežen.

Tajnik opozarja vse člane, da si morajo vsi trg. nameščenci nabaviti letos poslovne knjžice. Opozarja tudi članstvo, da se morajo vsi nameščenci, ki prodajajo strankam živila, dati zdravniško pregledati. Predpisane legitimacije se dobe v tajništvu združenja.

Tajnik je apeliral tudi na vse člane, da se naroče na »Trgovski list«.

Končno se je zahvalil tajnik Zbornici za TOI in zlasti gen. tajniku Ivanu Mohoriču ter tajniku dr. Plessu za vso podporo, ki sta jo vedno izkazovala tajništvu. Zahvaljuje se tudi okrajnemu podnačelniku g. Devu.

Poročilo je bilo nato od občnega zbora z odobravanjem sprejeto. K besedi se je nato oglasil

predsednik trg. odseka Albin Smrkoli.

Zbornica bo tudi nadalje skrbe-la, da bodo interesi trgovstva čim bolj varovani. Nato poroča o delu zbornice ter omenja razne ugodnosti, ki jih je dosegla zbornica zlasti za lesne trgovce pri zaračunanju italijanskih lir, nadalje o korakih zbornice proti preveliki davčni obremenitvi, o njenem predlogu uredbe o nakladanju

blaga ter o njenih številnih intervencijah zaradi krošnjarstva in šušmarstva, zaradi novega obrtnega zakona, zaradi omejitve nelojalne konkurence ter o številnih anketah zbornice. Posebej še omenja prizadevanje zbornice, da se preprečijo zle posledice nove uredbe o občinskih hranilnicah, ki ne bo škodovala samo posamez-

Poročilo predsednika Kaca

Doba dvajsetih let je za nami, kar se je končala velika svetovna vojna in napravila konec trpljenju, ki je bolj kot katero drugo državo zajelo našo domovino. Trdno je bilo treba prijati za delo obnovitve našega upropaščenega gospodarstva. Zlasti so bili takrat prekinjeni vsi trgovski stiki z zunanjim svetom in je bilo treba obnoviti stare zveze ter pridobiti nove. Naše trgovstvo je rešilo to svojo veliko nalogo nadvse častno. Ni se ustrašilo nobenih težav, ni se plašilo žrtve, ki so bile potrebne, da se pride do cilja. Na žalost so ti pionirji trgovskega stanu redkokdaj našli razumevanje za svoje težnje pri naših oblastih, zlasti še pri najvišjih. Te so želje trgovcev, posebno še onih iz Slovenije presojale zelo ozkostrano, ker so pač vedno smatrali, da je naša dežela raj. Sedaj je menda le prodrlo spoznanje, da smo pasivna pokrajina. Ali koliko smo morali med tem čez mero plačati davščin?

Da splošen gospodarski položaj v prošlem letu ni bil dovoljen, so vzrok večni pretreslaji v svetovni politiki in vojne nevarnosti. Zato se naša trgovina na zunaj ni mogla tako razviti, kakor bi se ob mirnejšem ozračju. Tesno z zunanjo trgovino pa je povezana naša notranja trgovina, s katero se za lani ne moremo preveč pohvaliti. Poleg tega pa so še elementarne nezdode in druge nesreče zelo nepovoljno vplivale na gospodarstvo našega okraja.

Naš okraj je pretežno kmečki in torej odvisen od dobre letine. Če kmet ugodno prodaja svoje pridelke, v glavnem sadje, živino in les, oživi s tem vsa druga trgovina. Sadna letina v letu 1938. ni bila

najslabša. Kazalo je, da bo vrgla precejšnje dohodek ter tako omogočila našim sadjarjem nabavo raznih potrebščin. Spočetka je bilo še precej povpraševanja za sadjem in tudi cene so bile dokaj ugodne. Nesrečna jesenska kriza med Nemčijo in Češko pa je na mah ustavila izvoz sadja v te države, ki so pokupile največji del naše sadne letine. Vina so naši kraji v lanskem letu pridelali prav malo, tako da izkupiček zdaleka ni kril stroškov pridelovanja. Cene živini so bile slabe, zlasti še, ker so bili precej časa radi kužnih bolezni prepovedani vsi živinski sejmji. Tako tudi ta gospodarska panoga ni donasala posebnih dohodkov. Preostane še lesna trgovina, ki se je kolikor toliko skozi vse leto držala na isti višini. Cene so bile v primeri s prejšnjimi leti ugodnejše za producenta. Žal pa se naši trgovci ne morejo pohvaliti s predobrimi uspehi, ker z ozirom na plačilne težkoče z inozemstvom sami lesa ne morejo izvažati. Tako gre ves izvoz lesa največ le preko tujih podjetij, ki za svoje sorazmerno malenkostno delo pobašejo največji dobiček. Seveda tudi ves ta zaslužek tujcev ne ostane v naših krajih, temveč gre po raznih tajnih poteh v inozemstvo.

Obseg trgovskega poslovanja se v naših krajih nikjer ni dvignil, temveč povsod skrčil. To je tudi naravno, če upoštevamo obubožnost kupujočega občinstva, slab zaslužek delavstva in slabe dohodka kmečkega prebivalstva.

Eden glavnih razlogov za upadanje prometa v zakoniti trgovini je brez dvoma

krošnjarstvo

čini primerov zavrnila priziv davčne uprave.

Se vedno pa nismo dosegli kulminacijske točke pri plačevanju davkov. Z novim finančnim zakonom se nam uvajajo nove dajatve, od katerih je najbolj občuten specialni dodatek za vojne namene, ki je projektiran za dobo 10 let in se bo odmerjal progresivno v višini od 15 do 35% vseh državnih davkov. Razen tega bo zvišana tovarnina po železnicah za 5%, zvišana bo trošarina na kavo za 200 dinarjev na 100 kg in vrhu vsega smo dobili še sanitetni fond.

Pred približno 14 dnevi je prejelo združenje predlog sreskega načelstva o odpiranju in zapiranju trgovin ob nedeljah. Ta predlog predvideva za nedelje čas poslovanja od 8. do 10. ure. Združenje na ta predlog nikakor ni moglo pristati in slej ko prej vztraja na tem, da se določi nedeljsko poslovanje od 7. do 11. ure, s čimer upam, da soglašate vsi. Tak vsestransko podprt zahtevek je bil predložen sreskemu načelstvu.

Z veliko zaskrbljenostjo moramo motriti nameravano preusmerjenje delovanja

nabavljalnih zadrug drž. nameščencev.

V zadnjem času so svoja pravila tako spremenile, da je lahko član te zadruge vsaka fizična in tudi pravna oseba. Znano je, da imajo te nabavljalne zadruge posebne privilegije, ki so seveda bili namenjeni le državnim uslužbencem, tako v prvi vrsti velike ugodnosti

pri davkih, prevozi in kar je glavno, imajo zagotovljen krog odjemalcev, kratko kreditiranje in poročilo za plačilo, s čimer se mi trgovci ne moremo pohvaliti. Lahko torej dajejo svojim odjemalcem ob zaključku leta 4% premije, kar končno z ozirom na ugodnosti, ki jih uživajo, ni mnogo. S tako izpremembo pravil bi te zadruge dosegle, da bi trgovcem polagama odvezele dobršen del njihovih odjemalcev. Zato apeliramo v prvi vrsti na Zvezo trgovskih združenj in zbornico za TOI, naj zastavita vse sile, da se taka izprememba pravil ne dovoli.

Prav tako pa se pridružujemo splošnemu klicu po neomejeni prepovedi vseh veleblagovnic. Te veleblagovnice so vendar izključno le last tujih velekapitalistov. Vendar ni treba, da bi naše oblasti njim izkazovale ugodnosti. Sploh bi želeli, da bi naše oblasti proti raznim tujim zastopnikom, agentom in poslovnim ljudem bolj odločno postopale. Najmanj pa bi se smelo tem ljudem nuditi gostoljubje v naši državi.

V kratkih besedah sem s tem podal poročilo o delu trgovstva in njegovih uspehih in neuspehih v preteklem letu ter kratak pogled v prihodnost, ki ne bo najbolj rožnata. Vendar ne smemo kloniti pred težavami, četudi so še tako velike.

Dovoljujem si pri tej priliki opozoriti Vas še na Vaše stanovske dolžnosti do lastne organizacije, to je na plačevanje prispevkov in naročnine na naše stanovsko glasilo »Trgovski list«. Dobra

organizacija, vsestransko podprta je pogoj za uspešno delo.

Bodimo torej dobri in iskreni stanovski tovariši, lojalni drug proti drugemu v konkurenci, brez zahrbtnosti ter intrig, vsekdar le drug drugemu človek. Ne prepirajmo se za malenkosti, temveč delajmo za procvit naše obrti in vsega našega gospodarstva. Složen in gospodarsko jak trgovski stan bi tako lahko pridobil soodločujoč vpliv, kot mu tudi gre.

Zato poudarjam še enkrat: stanovska zavest nad vse! S to željo vas prav iskreno pozdravljam. (Zivahno odobravanje.)

Tajniško poročilo navaja obseg pisarniškega poslovanja. Združenje ima 98 članov in 46 trgovskih nameščencev. Uprava je imela 7, lesna sekcija 3 seje.

Blagajniško poročilo izkazuje dohodkov din 12.122.50 in izdatkov din 15.146.67. Primanjkljaj v višini din 3.024.17 se je kril iz premoženja združenja.

Proračun za leto 1939. predvideva 15.700 din dohodkov in ravno toliko izdatkov.

Zbornični svetnik gosp. Ferdo Pintar je čestital združenju k 20letnici in k njegovemu delovanju. Navajal je težave trgovskega stanu, zlasti z ozirom na nemirne čase.

Član nadzornega odbora g. Caf predlaga razrešnico blagajniku gospodu Pemiču in vsej upravi, kar je skupščina soglasno sprejela.

Z zahvalo udeležencem je zaključil predsednik skupščino ob 17. uri.

Priporočal je, sko glasilo. Njegovo poročilo je bilo z največjim navdušenjem sprejeto.

Zborn. svetnik Iv. Rojnik

je obširno poročal o dogodkih zadnjega časa, ki zahtevajo v vsem našem delu čim tesnejše sodelovanje v naših organizacijah. Novi finančni zakon za dravsko banovino nam nalaga nova bremena v višini nad 40 milijonov dinarjev. Naš izvoz v klirinške države znaša že nad 2/3 vsega našega izvoza. Nastale so zato že težkoče glede deviz. Obmejni promet na naši severni meji se najbrže v dolednem času še ne bo popolnoma obnovil.

Novi zakon o hranilnicah je neugoden za nas (vloge samo desetkratna rezerva). Novi hmeljski zakon (osnutek) absolutno ne odgovarja našim potrebam, še manj pa trgovini.

»Trgovski list« kot stanovsko glasilo je nujno potreben za trgovca, da ga obvesti o vseh pereh vprašanjih, zato ga mora tudi trgovstvo vsestransko čim bolj podpirati. Zbornica bo vedno vse akcije Združenja podpirala v korist in za pravice članstva in trgovine. (Odobranje.)

Nato je bil odobren obračun za leto 1938., ki izkazuje

dohodkov din 61.335.35
in izdatkov din 53.980.40
Premoženje združenja je naraslo na din 156.720.03
z inventarjem pa na din 176.274.98

Soglasno je bil sprejet tudi proračun za leto 1939. v višini din 52.165.—.

Član nadzorstvenega odbora Franjo Topolnik je skupno z odbornikom Štefanom Šerbakom pregledal vse blagajniško poslovanje ter našel vse v najlepšem redu in predlaga zato, da se da upravi absolutorij. (Soglasno sprejeto.)

Tajniško poročilo

Združenje je imelo 407 članov, 52 pomočnikov, 37 pomočnic, 52 učencev in 27 učenk.

Trg. nadaljevalno šolo obiskuje 34 učencev in 14 učenk. 15 učencev in 6 učenk ne obiskuje trgovske ali obrtno nadaljevalne šole.

Izredni trg. tečaj v Slovenjem Gradcu je skozi tri mesece obiskovalo 36 trgovskih nameščencev.

Volitve

Z večino glasov je bila izvoljena sledeča kandidatna lista: predsednik: Vinko Rozman, Slovenj Gradec, I. podpredsednik: Alojz Remic, Dravograd, II. podpredsednik Ivan Šenica, Soštanj.

Kot odborniki pa: Ivan Smolčnik, Slovenj Gradec, Ivan Šumer, Soštanj, Rudolf Komauer, Meža, Alojz Peče, Prevalje, Peter Mravljak, Vuhred, Pavel Minarik, Vuhred, Karl Rojnik, Slovenj Gradec, Franjo Topolnik, Slovenj Gradec, Stefan Šerbak, Pameče, Ivan Punzengruber, Črna.

Kot namestniki: Ivan Veržun, Anton Pernat, Rudolf Cizej, vsi trije iz Mežice, Viktor Planinšec, Mislinje, Anton Lavre, Slovenj Gradec, Viktor Zupane, Guštanj, blagajnik: Ivan Smolčnik, Slovenj Gradec, nam. blagajnika: Anton Lavre; Slovenj Gradec. Delegati: Vinko Rozman, Alojz Remic, Peter Mravljak, Ivan Šumer; namestniki delegatov: Josip Zorman, Ivan Rojnik, Vinko Cajnko.

Nadzorstveni odbor: Leopold Schimpf, Slovenj Gradec, Franjo Puhar, Črna, Emil Jedlovnik, Meža.

Sekcija lesnih trgovcev:

predsednik: Franjo Lahovnik, podpredsednik: Peter Mravljak, odborniki: Ivan Veržun, Anton Pernat, Franjo Cajnko, Jakob Jaš, namestniki: Josip Zorman, Alojz Iršič, Alojz Zupane.

Redna letna skupščina bo leta 1940. v Slovenjem Gradcu.

Slučajnosti

Na predlog g. Franja Cajnkota, se sklene, naj Združenje posreduje, da se cenik izvoženega blaga, lesa, lubja, sena itd. prilagodi fiktivnim cenam.

Ko so se rešila še nekatera manjša vprašanja, je predsednik Vinko Rozman zaključil občni zbor.

Združenje v Slov. Gradcu

V soboto, dne 25. marca je ob 11. dopoldne otvoril predsednik Vinko Rozman 19. redno letno skupščino Združenja trgovcev za okraja Slovenji Gradec in Dravograd. Konstatiral je sklepčnost, imenoval zapisnikarja in overovatelja zapisnika ter nato pozdra-

vil sreskega podnačelnika Šego, zastopnika Zbornice za TOI, zbor. svet. Ivana Rojnika, tajnika Zveze trg. združenj dr. Iva Pušiška in vse člane združenja.

Po komemoraciji umrlih članov je podal svoje poročilo.

Poročilo predsednika Vinka Rozmana

Uvodoma je grajal, da se članstvo vse premalo zanima za svojo stanovsko organizacijo. Res je, da je nekaterim zaradi oddaljenosti težko priti na skupščino, vendar pa mora poudariti, da se mnogo članov premalo zanima za svoje stanovske interese. Toda le v skupnem delu vsega trgovstva je moč trgovstva in le z organizacijskim delom bodo mogli trgovci izboljšati svoj položaj. Samo pogledjmo gostilničarsko organizacijo ali delavske organizacije, kako delajo skupno in imajo zato tudi uspehe.

Ceprav niso mogle naše organizacije doseči posebno velikih uspehov, vendar pa je na drugi strani res, da so s podporo Zveze in Zbornice za TOI tudi mnogo dosegle. Vsi na skupno delo, ker se nam bližajo zopet težki časi. V preteklem letu smo imeli dosti razburljivih trenutkov, grozila nam je dvakrat krvava vojna. Ti napeti dogodki so imeli tudi težke posledice za naše gospodarstvo. Ne smemo pa obupati, če imamo začasno zaprta vrata za izvoz naših proizvodov kakor tudi uvoz tujega, nam potrebna blaga.

Po priključitvi bivše Avstrije k Nemčiji in z zasedbo sudetskega ozemlja so nastale za našo zunanjo trgovino temeljite spremembe. To se opaža ne samo na izvozu lesa v Nemčijo, ampak tudi tukaj na meji. Tudi izvoz v Italijo stalno nazaduje. S Francijo se je zadnji čas nova trgovinska pogodba sklenila, ki se pa še ni začela prav izvajati.

Naša notranja trgovina ima mnogo škodljivcev, to so na eni strani šušmarji, na drugi strani pa krošnjariji in veleblagovnice,

ki globoko posegajo v našo realno trgovino in ji škodujejo.

Tudi pri novelizaciji obrtnega zakona smo stavili naše predloge. Monopol državne tiskarne in monopolizacija šolskih zvezkov sta tudi veliko zlo za našo trgovino in smo proti temu nastopili.

Naša notranja trgovina preživlja težke čase. O tem nobena stvar ne govori tako zgornjo, kakor konferenca zastopnikov trgovcev, ki so na trgovskem kongresu v Ljubljani postavili svojih znanih 12 točk. Odgovorni činitelji so tudi priznali, da so vse točke več ali manj izvedljive, priznali so celo, da so vse te zahteve resnična nacionalna potreba. Kljub temu pa ni bila niti ena točka rešena in tako smo ostali v začetku leta 1939. na istem kakor smo bili v začetku leta 1938.

Privilegiji nabavljalnih zadrug in konsumov se niso zmanjšali, temveč nasprotno še povečali. Tako so dobile te zadruge celo vrsto novih taksnih ugodnosti in tudi specialno znižanje tarife. Zadruge pa še vedno niso zadovoljne in zahtevajo celo, da se oproste tudi plačanja vsake trošarine.

Ker je dnevni red občnega zbora velik, se ne more preveč poglobiti v vsako vprašanje, ki po-

Tajnik Zveze dr. Pušišek

je pozdravil navzočne in izročil pozdrave zveznega predsednika Vidmarja. Nato je podal daljše in obširno poročilo o delovanju Zveze v preteklem letu. Zveza je razpravljala o vseh važnejših vprašanjih, zlasti o onih, ki so bila postavljena na dnevni red trgovskega kongresa v Ljubljani. Za se naše želje in zahteve niso uresni-

sega v interese našega gospodarskega človeka. Zagotoviti pa more, da uprava stori vse, kar je v njeni moči. Ne smemo biti malodušni, če ni takoj uspeha, temveč podvojiti moramo svojo borbo, dokler ne pridemo do pozitivnega uspeha v korist našemu trgovstvu.

V prijeto dolžnost mi je, da se najiskreneje zahvalim Zbornici za TOI, zlasti generalnemu tajniku Ivanu Mohoriču, tajniku dr. Plesu in konzulentu Zagarju ter zborničnemu svetniku Ivanu Rojniku, ker so nam z nasveti in tudi dejanji vedno pomagali. Zahvaljujem se nadalje Zvezi trgovskih združenj in njenemu voditelju, zahvaljujem se še našu obrtni oblasti v Dravogradu in Slovenjem Gradcu, ki štiti trgovstvo, kolikor je to mogoče. Izrekam svojo zahvalo vsemu odboru združenja in vsem članom, ter ključem vsem: podpirajte svojo stanovsko organizacijo! Kljub neprilikom, ki nas mučijo, vztrajajmo dalje in ostanimo na braniku naših pravic ter varujmo sloves solidnosti in realnosti trgovstva.

Vesele velikonočne praznike
želi vsem cenj. trgovcem trvdka
»INTERPROMET«
Ljubljana, Aleksandrova c. 10.

Vsak trgovec mora biti naročnik »Trgovskega lista«

čile radi čestega menjavanja trgov. ministarstva. Govoril je nadalje o nadlogi krošnjarstva, veleblagovnicah, o zadrukah, o prodaji soli, o uredbi o invalidih, uredbi o občinskih hranilnicah, o volitvah v Pokojninski zavod, nadalje o položaju lesne trgovine v Italiji, Madjarski, Nemčiji, Angliji, Franciji in Španiji

Obrtniški dom na Govejku pri Medvodah

Naši obrtniki so leta 1935. v nameri, da si postavijo počitniški dom za odmor in odpočitek, ustanovili zadrugo »Dom jugoslovanskih obrtnikov«; zadruga je tudi kupila primerno arondirano posestvo na Govejku pri Medvodah.

Obširno gorsko posestvo v izmeri nad 300.000 m² v višini nad 600 m je zadruga prejela v zelo zanemarjenem ter zapuščenem stanju. Vodstvo zadruge je zaenkrat glavno stavbo preuredilo v skromen počitniški dom in turistično postojanko, saj se nahaja na prehodni točki med Sv. Katarino — Grmado — Osojnikom in Skofjo Loko. Dom služi že od leta 1935. svojemu namenu; za odmor in razvedrilo obrtnikom in njih svojem. Sicer so sedaj na razpolago samo tri sobe z 10 posteljami in skupno ležišče s 6 ležišči ter velika dnevna soba, v kateri se postreže gostom z jedajo in pijačo; vse seveda v skromnem obsegu. Vendar pa dokazuje ureditev dobro voljo ter je hkrati dokaz, kaj se more doseči v složni skupnosti.

Legala vsega posestva je zelo ugodna in sončna ter so razgledi s posestva zelo lepi. Kot turistična postojanka je Dom poznan že širokemu krogu posetnikov in turistov, saj je v neposredni bližini Ljubljane. Dostop k domu je možen z več strani. Tako se peljejo nekateri z vlakom do Medvod, in nato pridejo čez Soro po dolini Ločnice na Govejek, vračajo pa se preko Osojnika v Skofjo Loko

ali na kolodvor preko Sore v Reče oz. Medvode. Lep izlet za obisk doma je tudi z avtobusom proti Polhovemu Gradcu do Zirovnika in nato čez Sv. Katarino v dolino Ločnice na dom in povratek po poljubni poti, ker je mnogo smeri. Mnogi posetniki pa jo uberejo s cestno železnico do Št. Vida in nato pridejo preko Katarine in Ločnice na Govejek. Zadrugno vodstvo tudi v ostalem skrbi za dvig posestva s smotrnim pogozdovanjem in drugimi deli ter vzdržuje s pomočjo oskrbnika celotno kmetsko gospodarstvo na domu. Dom je trajno oskrbovan s prvovrstnimi jedili in pijačami, da more biti vsak gost dobro postrežen.

Prav nastopajoči pomladanski dnevi in prazniki ter nedelje so primerni za obisk edinega tovrstnega obrtniškega doma. V dolednem času in v smislu namenov zadruge bo treba dom za odpočitek razširiti oz. postaviti novega, ki bo povsem služil odmoru in zdravju obrtnikov, za kar so dani vsi pogoji. Ta obrtniška ustanova je dobila tudi priznanje Kraljevega fonda za svoje delo ter je prav na mestu, da se čim večji krog javnosti, posebno pa gospodarskih stanov zanima za intenzivno delo te obrtniške zadruge, ki si je postavila za cilj: zgraditi v dolednem času na omenjenem posestvu dom, ki bo v vsakem oziru nudil obrtnikom prijetno priliko za odmor in odpočitek.

Denarstvo

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

V torek, dne 21. marca je bil občni zbor delničarjev Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani, ki je odobril računski zaključek zavoda za lansko leto, o katerem smo že poročali.

Občnemu zboru je bilo na razpolago s prenosom 2,8 (2,9) milij. din in znaša dividenda, kakor že od leta 1933. dalje, zopet 10%. Z letošnjo dotacijo so dosegli skladi zavoda že 20,4 milij. din, k temu je priložila še sklad za pokritje dvomilij. terjatev v znesku 2,36 milij. din. Glavnica znaša 12,5 milijona dinarjev, tako da lastna sredstva zavoda presegajo 35,23 milij. din.

V upravnem svetu zavoda je bil izvoljen g. Josip Bahovec, v nadzorstvo pa g. inž. Jože Sodja.

Drž. notranji dolgovi

Amortizacijska služba za notranje drž. dolgove se je opravljala v preteklem proračunskem letu v redu. Skupno je bilo za amortizacijo vseh notranjih dolgov izplačano 186,1 milijona din ter so znašali 1. aprila 1939. vsi drž. notranji dolgovi 6.494 milijonov. Niso bili pa vsi dolgov še v polni višini izdani, temveč se bodo izdali še v višini 1.443 milijonov din. Celotna slika stanja državnih dolgov bi torej bila naslednja:

	amortizirano ostanek še ne izplačan, dolga izdani milijonov dinarjev	
tobačne srečke	3'09	6'39
7% investicijsko	3'09	469'38
4% agrarni	2'43	106'73
vojna škoda	76'39	3914'18
6% begluške	6'08	558'41
6% dalmatinske	2'96	336'76
5% javna dela	47'90	800'00
4% agrarni (s.)	6'85	92'14
3% kmetijski	40'00	210'00
685		

Hranilne vloge pri bankah in hranilnicah v Jugoslaviji so se od 1. januarja do 1. februara povečale za 217 na 11.695 milijonov din. Se vedno pa ni doseženo stanje v začetku septembra 1938. Pri 20 največjih jugoslovanskih hranilnicah so se povečale hranilne vloge do konca januarja za 55 na 3280 milijonov din.

Finančni minister je prepovedal vsak uvoz bankovcev po 100 din v višini več ko 500 din. Vsi ti bankovci pridejo na vezni račun Narodne banke.

Dragulji, zlatina in srebrnina se ne smejo uvažati iz neklinirskih držav brez dovoljenja Narodne banke.

Znižanje obresti v avstrijskih denarnih zavodih je uvedeno s 1. aprilom za vse vloge z obrestno mero nad 4% na to višino. Določba smatra kot pristanek stranke na konverzijo, če je sprejeta to znižanje molče na znanje v 21 dneh. Izjeme so samo obveznice nekaterih zunanjih posojil (Tirolske dežele). Če se glasi dolg na tujo valuto, se konvertira na tečaj 100 dolarjev za 250 RM ali 100 šv. fr. za 56 RM.

Poljsko notranje posojilo za povečanje vojaške sile Poljske je bilo predloženo v podpis ter je že prve dni bilo podpisano posojilo za 150 milijonov zlotov. Uspeh posojila je nedvomen.

Izkaz nemške Reichsbanke izkazuje za konec marca skupno povečanje plasmana kapitala za 1209 na 9207 milijonov RM. Zvišanje je v zvezi z ustvaritvijo češko-moravskega protektorata ter osvojitvijo klajpedskega ozemlja. Vsota menic in čekov se je zvišala za 1146 na 8137 milijonov RM. Stanje vrednostnih papirjev, ki spadajo v kritje, je ostalo s 677 milijoni RM nespremenjeno, stanje drugih pa se je zvišalo na 292 mil. RM. Zlata podloga je še vedno izkazana z 71 milijoni RM, devizna podloga pa se je zmanjšala za 5,8 milijona RM. Obtok bankovcev se je povečal za 867, obtok kovancev pa 90 milijonov RM.

Po stanju Švicarske narodne banke z dne 31. marca so se znižale njene zlate podloge za 128 na 2644 milijonov šv. fr. Devizna podloga pa se je zvišala za 11,9 na 260,6 milijona šv. fr. Zlato se je zaradi napete politične situacije po svetu preneslo v U. S. A. Obtok bankovcev se je znižal za 99,3 na 1765,3 milijona šv. fr. Obveze na pokaz pa so padle za 142,6 na 420,7 mili-

Davčne in ostale fiskalne dajatve

Iz poročila tainika Alberta Koseria na seji Zveze industričev

Pravilna ureditev vprašanja davčnih in ostalih fiskalnih dajatvev je za industrijo in vse gospodarstvo prav posebnega pomena. Zato je posvečalo tajništvo zlasti tem vprašanjem vso svojo pozornost. V razdobju, na katero se nanaša to poročilo, se je pripravljalo novi finančni zakon. V ta namen smo pripravili konkretne predloge olajšanja obremenitve industrije v davčnem, taksnem in trošarskem oziru ter glede samoupravnih dajatvev, ki naj bi se upoštevali pri izdaji novega finančnega zakona. Ti naši predlogi so se spričo povišanja izdatkov v novem državnem proračunu mogli žal le v manjši meri upoštevati.

Minister za finance je odredil, da se podaljša pravnoveljavna odmera pridobnine za leto 1938. na leto 1939. V zvezi s tem je izdal navodila, da morajo davčni zavezanci, katerim se je dohodek v preteklem letu bistveno povečal, iz lastnega nagiba vložiti davčno prijavo. Po obstoječih predpisih pa taki davčni zavezanci niso dolžni vlagati prijav sami od sebe, temveč je davčna uprava zgolj upravičena jih v splošnem roku individualno pozvati, da vložijo redno davčno prijavo. Na to protizakonitost smo opozorili finančno ministrstvo s posebno vlogo* ter ga zaprosili, da izda nova navodila, ki naj upoštevajo veljavne določbe zakona. Prav tako smo na to neskladnost opozorili tudi tukajšnje finančno direkcijo. Akcija nam je uspela ter je ministrstvo izdalo podrejenim davčnim oblastvom nova navodila povsem v smislu naših zahtev.

Nadalje je omenil vprašanje odbitnosti prispevkov in investicij v socialne svrhe od davčne osnove pridobnine in družbenega davka. Pravočasno smo obnovili tozadevno akcijo ter zainteresirali vse kulturne in socialne ustanove našega javnega življenja, da tudi one podprejo naša prizadevanja. Kljub temu, da so se vse te ustanove odzvale našemu zaprosilu, je ostalo to vprašanje še odprto.

Ko smo zaznali, da se pripravljajo znatno povišanje davčne obremenitve z uvedbo posebnega pribitka k neposrednim davkom, smo usmerili našo akcijo tudi proti tej nameri ter smo se udeležili tozadevnega protestnega zborovanja gospodarskih korporacij. Spričo sedanjega stanja državnih financ v zvezi z neodločljivo zadovoljivo nujnih potreb državne obrambe se ta nova obremenitev ni dala prepričati.

Ker se vprašanje zakonske ureditve samoupravnih financ kljub stalnemu in intenzivnemu prizadevanju gospodarskih krogov v državi ni pomaknilo z mrtve točke, smo tudi v tem pravcu nadaljevali našo akcijo. Na eni strani smo skušali z ustreznimi predlogi k finančnemu zakonu doseči načelno ureditev tega vprašanja. Ob enem smo pa na drugi strani skušali z obrazloženimi predstavkami in z osebnimi intervencijami pri kr. bankski upravi omejiti nalaganje samoupravnih trošarin na pogonska sredstva in industrijske surovine. Naša prizadevanja so v toliko uspeha, da so se v nekaterih občinah odpravile te trošarine, odnosno da kr. bankska uprava ni odobrila njih uvedbe.

Slednjič smatramo za potrebno omeniti še predvideno novo obremenitev izven okvira finančnega zakona. Ta obremenitev je v zve-

z z ustanovitvijo narodnega sanitetnega fonda.

V smislu te uredbe se ustanovi zaradi gradnje, ureditve in oskrbovanja bolnic, zdravilišč, kopalšč in ostalih zdravstvenih ustanov ter izpopolnitve zdravstvene službe, kakor tudi higijenske asanacije vasi pri Državni hipotekarni banki Narodni sanitetni fond kraljevine Jugoslavije kot samostojna državna ustanova s sedežem v Beogradu. Ta sanitetni fond ima svojo imovino in svoje dohodke. Med temi dohodki je predvsem omeniti 3% zdravstveno doklado, ki jo more predpisati finančni minister začasno ali stalno na vse neposredne davke ali pa na posamezne davčne oblike, in to po predlogu ministra za socialno politiko in narodno zdravje. Nadalje naj se pobira na vsa uvožena kozmetična sredstva posebna taksa v višini 15% carinske stopnje. Na kozmetična sredstva, proizvedena v naši državi, pa naj se po uredbi poviša stopnja poslovnega davka do višine 5%. Poleg omenjenih dajatvev naj se pobira po uredbi od vseh obratov, ki proizvajajo ali prodajajo kozmetična sredstva, še posebna doklada v višini 30% od

odmerjenega davka. V ta fond se nadalje steka tudi poseben prispevek na prirodne mineralne vode, ki je predviden z 10% prodajne cene. Na umetne mineralne vode pa znaša ta prispevek 20%.

Poleg navedenih davščin se uvaža še davščina na posetnike letovišč in zdravilišč, ki se bo gibala v višini 2—10% po dnevni ceni oskrbe, ter prispevek bolnikov v privatnih bolnicah in sanatorijih. S temi novimi dajatvami bodo zlasti občutno prizadeta podjetja, ki izdelujejo kozmetična sredstva in proizvajalci mineralnih vod. Pri tem je treba upoštevati še okolnost, da predvideva uredba še ustanovitev banovinskih sanitetnih fondov, ki bodo morali tudi razpolagati s primernimi dohodki. Ta uredba je presenetila vse prizadete kroge v državi ter nismo imeli prilike pravočasno opozoriti na opasne posledice teh novih bremen. Ker naj šele minister za finance s posebnimi pravilniki predpiše način in višino pobiranja predvidenih doklad in pristojbin, bodo naša prizadevanja usmerjena v tem pravcu, da se s pravilniki primerno olajša predvidena nova obremenitev.

En gros

En detail

I. C. MAYER

MANUFAKTURNA VELETRGOVINA

Wolfova ul. 1 - LJUBLJANA - Marijin trg

PRIPOROČA

CENJENIM ODJEMALCEM

SWOJO BOGATO ZALOGO VSEH VRST

MANUFAKTURNEGA

BLAGA

TVRDKA USTANOVLJENA LETU 1834

Velika slovenska obrtna razstava v Ljubljani

Na pobudo zastopnikov slovenskega obrtnišstva v obrtnem odseku Zbornice za TOI v Ljubljani se je naše obrtnišstvo odločilo, da priredi letos v Ljubljani veliko slovensko jubilejno obrtniško razstavo. Namen razstave je pokazati kvaliteto izdelkov slovenskega obrtnišstva, hkrati pa tudi razvoj slovenskega obrtnišstva v prvih 20 letih svobode v narodni državi. Ker poteče letos tudi 10 let, odkar je bil ustanovljen Zavod za pospeševanje obrta pri Zbornici za TOI v Ljubljani, se namerava na razstavi pokazati tudi delo tega zavoda v 10 letih njegovega obstoja. Naše obrtnišstvo hoče s to svojo razstavo opozoriti tudi vso našo javnost na svoje delo, trud in napor ter ga privabiti, da spozna njegovo kvaliteto delo in da se zato s svojimi naročili naveže nanj kot izdelovalca domačega blaga in domačih predmetov, ki jih morejo nuditi domače roke v prvovrstni izdelavi in obliki.

Razstava bo v začetku oktobra t. l. v vseh prostorih ljubljanskega veleesjema in bo razdeljena po glavnih obrtnih panogah tako, da bo obsegala gradbene obrte, oblačilne obrte in tapetništvo, lesne obrte, kovinske obrte in elektrotehniko, umetne obrte in aranžerstvo, keramiko, služnosne obrte,

galanterijo, živilske obrte s kulnarično razstavo ter gratične obrte in fotografijo. Tej strokovni razstavi bo priključena razstava našega obrtnega šolstva in razstava, ki bo s številnimi grafikoni pokazala delo Zavoda za pospeševanje obrta v 10 letih njegovega obstoja.

Razstavni odbor, ki mu predseduje predsednik Ivan Ogrin, tvori uprava Zavoda za pospeševanje obrta, poleg tega pa so v njem zastopana naslednja oblastva in ustanove: Kralj. bankska uprava, mestne občine v Ljubljani, Mariboru in Celju, nadalje Tehnična srednja šola v Ljubljani, Osrednji zavod za ženski domači obrt v Ljubljani ter Ljubljanski veleesjesej. Poleg razstavnega odbora vodi vse priprave za razstavo tudi posebni tehnični odbor, ki sestoji iz odličnih slovenskih arhitektov ter strokovnjakov za posamezne panoge obrtniške delavnosti; ta odbor je delo že razdelil po posameznih odsekih, ki jim načelujejo strokovnjaki.

Razstavni odbor bo skušal nuditi možnost vsakemu slovenskemu obrtniku, da se razstave udeleži. Seveda se bodo mogli razstaviti samo kvalitetni izdelki, za zamisli in načrtu tehničnega odbora. Vse slovensko obrtnišstvo je

bilo po svojih strokovnih združenjih že pozvano, da se razstave v častnem številu udeleži in tako dokumentira voljo slovenskega obrtnišstva do obstanka, kakor tudi svojo voljo za napredek in boljše bodočnost slovenskega gospodarstva.

Vse podrobne informacije morejo zainteresirani dobiti pri razstavnem odboru Zavoda za pospeševanje obrta pri Zbornici za TOI v Ljubljani, Beethovnova ul. 10.

Nove knjige

Dickens: David Copperfield. 3. knjiga

V krasnem Zupančičevem prevodu je izšla 3. knjiga znamenitega Dickensovega romana David Copperfield. Slovenska prevodna literatura je s tem dobila delo, ki ga je dolgo pogrešala in ki bo nedvomno med najbolj čitanimi prevodi iz svetovne literature. In brali ga bodo z največjim užitek mladi in stari, vsi pa tudi s pridom, saj je v tem Dickensovem romanu toliko lepote, toliko lepote misli, da nihče knjige ne odloži, dokler je ne prečita do konca. Zato so tudi vsi številni bralci Dickensovega romana z nestrpnostjo pričakovali 3. dela in takoj z veseljem segli po njem ter ga prečitali — dejali bi — na en dušek. Za našel »Vrednostni papirji« tako mnogo čitateljev in prijateljev v Sloveniji, je seveda zlasti zasluga vzornega prevoda in blestečega jezika Otona Zupančiča.

Jugoslovanski knjigarni smo odkritosrčno hvaležni, da je izdala to delo.

Kaj moramo vedeti o vrednostnih papirjih

Ob času, ko se vedno močnejše uvaja tudi pri nas uporaba državnih in drugih vrednostnih papirjev oz. obveznic, nam je dobrodošla knjiga docenta dr. VI. Murkova: »Vrednostni papirji«, ki jo je založila tiskarna Merkur.

Marsikaj strokovnih nasvetov bo tu pridobil vsak državljan, ki se udeležuje v gospodarstvu. Kljub poljudni razdelitvi snovi pa je dr. Murko obdelal v naslednjih poglavjih knjige tudi težja vprašanja in pojme ter jih pojasnil s konkretnimi primeri. Tako so v knjigi zbrane razlage o bistvu vrednostnih papirjev in njihovih vrstah, varnosti, donosnosti, vnovčevanju itd. Dodane so tabele in navodila glede nakupa in prodaje obveznic, glede kalkulacije in borzne kupčije. Za upravljanje in hrambo so zbrana najvažnejša navodila glede delnic in obveznic, glede kuponov, opozorila glede zvišbe delniške glavnice in občnih zborov delniških družb. Posebej je obdelana amortizacija obveznic in prav tako posebej promet srečk. O regulaciji tečajev in uporabnosti vrednostnih papirjev so zbrani najvažnejši podatki, ki jih dopolnjuje pregled pri nas najbolj razširjenih vrednostnih papirjev, starih in novih. Mnogi teh papirjev imajo še danes veliko vrednost in pomen, novejši pa se morajo čedalje bolj uporabljati po predpisih raznih uredb. Ze s tem je poudarjena aktualnost te širokovno zanesljive knjige.

Izpitni za elektroinstalaterje

Zbornica za TOI v Ljubljani objavlja, da sprejema prijave k izpitu za elektroinstalaterje do 15. aprila t. l. Kandidati naj vložijo svoje prijave po Združenju elektrotehničnih obrtov v Ljubljani. Izpiti bodo v maju t. l. in bo vsak kandidat, v kolikor bodo njegove listine ustrežale zakonitim pogojem, obveščen o pripustitvi k izpitu s posebnim dopisom, v katerem bo naveden tudi točni termin izpita.

Naročajte »Trgovski list«!

Davčni svetovalec

R. A. v M.

Kaj sme davčna uprava zarubiti za kritje davčnih zaostankov?

Ob rubežni se morajo rubežniki imovinski predmeti davčnega dolžnika po naslednjem redu:

1. gotovina;
2. vrednostni papirji;
3. plače, pokojnina, oskrbnine in drugi prejemki v zakonskih mejah;
4. nakiti in druge dragocenosti;
5. terjatve v gotovini (izvzemši terjatve po knjigab), zlasti: hišne najemnine, zakupnine, glavnice vložene pri denarnih zavodih, glavnice, posojene privatnim osebam, in dohodki od teh glavnic, kakor tudi vse druge podobne terjatve;
6. ostale premičnine, izmed njih v prvi vrsti one, ki se dajo lahko vnovčiti.

Terjatve po točki 5. se zarubijo pred predmeti iz točke 6. samo, če ugotovi izvršilni organ:

- a) da so dotične terjatve popolnoma varne;
- b) da se morejo izterjati najkasneje v 3 mesecih od dne rubežni; in
- c) da pokrivajo terjatve davčni dolg z obrestmi in stroški vred.

Ce katerega izmed teh pogojev ni, je treba predhodno zarubiti premičnine, če pa njih vrednost ne zadošča, da bi se dolg poravnal, je treba zarubiti tudi terjatve, ki so najvažnejše.

Rubežen se mora izvesti tako, da je za dolžnika kar najmanj žaljiva in škodljiva. Rubežni takih stvari, s katerih prodajo bi se mogla povzročiti davčnemu dolžniku večja škoda, kakor je treba, da se dolg pokrije, se je treba po možnosti izogibati; zarubiti se morajo v prvi vrsti take stvari, ki jih označi davčni dolžnik sam in ki se dajo lahko vnovčiti.

Ce se zarubijo za poravnavo dolga vrednostni papirji, zlati in srebrni predmeti, mora izdati oni, ki je izvršil rubežen, pravilno potrdilo o prejemu teh predmetov in vpisati točen prepis potrdila v rubežni zapisnik.

Tako prejeti denar, vrednostni papirji in dragocenosti se morajo izročiti najkasneje v 24 urah izvršilnemu oblastvu.

Rentnina od trgovskih terjatev, ki spadajo pod uredbo o kmetški zaščiti

Gosp. E. P. v Sk. L. — Vprašanje: Od dolžnika-kmeta imate iz nakupa blaga dobiti terjatve, ki se vam ne obrestuje, vendar vam je davčna uprava predpisala rentnino, in sicer na ta način, da je znižala glavnicu na polovico in od nje računala 3% obresti. Tudi letos zahteva davčna uprava, da vložite prijavo za rentnino.

Odgovor: Po čl. 36. uredbe za likvidacijo kmetških dolgov z dne 25. septembra 1936. se dolgovi, ki izvirajo iz nakupa blaga na up, odplačajo, ne da bi se znižali, v 12letnih obrokih, vendar za take dolgove ne tečejo obresti. K temu določilo uredbe je ministrstvo za finance z razpisom z dne 5. februarja 1937., št. 1011, odredilo, da se za dolgove te vrste od 1. novembra 1936., to je od dne, ko se prično plačevati, ne odmerja več rentnina, ker se za nje ne dobivajo nikake obresti. Zaradi tega je tudi nepotrebno, da vložite prijavo. Sklicevaje se na gornji razpis, ki je objavljen v »Finansijskem zborniku« z dne 25. februarja 1937., št. 8, na strani 96., in mora torej biti davčni upravi dobro znan, vrnite poziv za vložitev prijave in prosite, da Vas naložene dolžnosti odveže.

Delajte za napredek trgovskih organizacij!

VESELE
VELIKONOČNE
PRAZNIKE
ŽELI VSEM SVOJIM
ODJEMALCEM

PLETILNA IN TRIKOTAŽNA INDUSTRIJA / MODNA KONFEKCIJA PLETENIN IN PERILA
F. KOS, Ljubljana
ŽIDOVSKA ULICA 5

Trgovskemu naraščaju!

Delo si je treba naiti

V nobeni trgovini na svetu ni ves dan enako veliko dela. Vsaka trgovina ima svoje ure, ko je nava kupcev največji in zopet ure, ko sploh ni nobenega kupeca. V nekaterih trgovinah ob takih prilikah vse počiva in neredko to dokazuje mimoidočim pomočnik ali celo šef, ki stoji na vratih in gleda na ulico. V drugih trgovinah pa, kjer bolj pazijo na red in kjer bolj izkoristijo čas, pa porabijo takšne ure za koristno delo v trgovini. In takšnega dela je vedno dosti. Ali je treba pregledati zaloge ali je treba preurediti izložbe ali se morajo v trgovini sami predmeti bolje razvrstiti, skratka dela je vedno dosti, če se le hoče.

Stvar pa je v tem, da si nekateri znajo najti delo, drugi pa za to nimajo veselja. Oni bodo s svojo dobro voljo vedno dokazovali podjeltju, da so potrebni, ker so pač tisti, ki delajo, vedno potrebni. Oni pa, ki dostikrat stoje brez dela, kar nehote vzbujajo vprašanje, če so sploh potrebni, ko pa nimajo nobenega dela. Iz takšnih vprašanj pa prav pogosto nastanejo tudi odpovedi. V današnjih časih pa se nova namestitve ne najde kar zlahka.

Pa tudi na to je treba misliti. Ce vidi šef, da si pomočnik zna vedno sam poiskati delo, potem mu bo tudi zaupal. Ce mu pa zaupa, mu postane tudi potreben in bi ga zato nerad pogrešal. Ce količkaj poslovni uspehi dopuščajo, bo šef takšnemu pomočniku tudi

zbojšal plačo, ker je prepričan, da jo pomočnik tudi zasluži. Niti misliti pa ni na to, da bi šef zvišal plačo pomočniku, ki ga vidi dostikrat brez dela, pa čeprav to ne bi bila direktna pomočnikova krivda. Toda stvar je v tem, da se ne sme čakati na to, da kdo vedno naravnost ukaže, kaj je treba storiti, temveč da si človek zna tudi sam najti delo.

Pri tem pa se seveda ne sme zalesti v skrajnost. Treba je najti koristno delo, ne pa sitnariti z delovljnostjo ali celo nagledovati s svojo pridnostjo druge. Tudi ne sme biti pri tem nobenega stremušva, kajti to odbija druge pomočnike, ki se slej ali prej navadno temeljito revanžirajo za vse neprijetnosti, ki so jih imeli zaradi tega stremušva. Stvar je pač v tem, da se treba pokazati kot delaven, ne pa kot stremuh. Prvi je koristen za vse podjetje, zaradi svojega resničnega dela, drugi pa hoče koristiti od podjetja samo zaradi navideznega dela.

Človek je sam svoje sreče kovač in za poslovno življenje velja to v še prav posebni meri. Zato pa ne stojte nikdar brez dela, ne delajte nikdar videza, da ste nepotrebni, temveč poiščite si delo, a na način, ki ne bo odbijal nikogar.

Ce pa nikakor ni mogoče najti dela, potem čitajte, potem se učite, samo ne stojte brez posla in ne ubijajte dne, ker v poslovnem življenju je čas v resnici zlato!

6. Ali ste pazili na to, da je izložba v skladu z inseratom, ki ste ga objavili? Ali ste mislili na to, da se morata oba podpirati?

Izkušnje švicarskih praktikov o nagradnih nalogah

Švicarji so zelo izkušeni v reklamah. Zato objavljamo iz švicarskih listov v naslednjem nekaj mnenj praktičnih gospodarskih ljudi o reklamah.

Nagradne križanke ali naloge?

Vodja švicarske založbe piše: Občinstvo se za nagradne naloge vedno zanima. Ce se zahteva za udeležbo pri natečaju le majhno vplačilo (v obliki naročnine ali nakupne vloge), je udeležba večja. Napačno pa bi bilo zaradi tega misliti, da se nagradnih nalog udeležujejo le »mali« ljudje. Izkušnja uči, da se udeležujejo vsi družabni razredi. Udeležba pa je tem večja, če je vsebina naloge humoristična.

Ne sme pa zahtevati nagradna naloga preveč znanja pri ljudeh. Mnogi mislijo, da v primeri z ljudmi, ki dosti znajo, sploh nimajo upanja na uspeh. Za prelahke naloge pa se ne zanimajo ljudje z večjim znanjem. Zlata sredina je tudi tu najboljša.

Dobro postavljena nagradna naloga daje snov za pogovor. Kdor dobi nagrado, je tudi dober propagator za tistega, ki je nagrado razpisal. Ne bo pa jezen niti tisti, ki nagrade ne dobi, ker pač ve, da je imel smolo.

7. Ali ste tudi poskrbeli, da so bili vaši prodajalci vedno informirani o vsebini vaših inseratov in da so to tudi izkoristili pri prodajanju blaga?

Ce ste si odgovorili na vsa ta vprašanja tudi le površno, boste bolje poslovali! Verjemite to ali pa še bolje: poskusite!

Nagradne naloge ali križanke je treba priporočati.

Reklamni šef švicarske tvrdke pa piše:

Kakor ni za druga reklama sredstva splošno veljavnega recepta, tako tudi ne za nagradna tekmovanja. Zato ta tekmovanja kolajbo vedno med uspehom in neuspehom. Vendar pa se uspešnost nagradnim tekmovanjem ne more odrekat. Od občinstva se zahteva predvsem silno malo duševnega napora, ker v tem je jedro reklamnega nagradnega tekmovanja, da mora vsak takoj uganiti, za kaj gre. Ljudje so vedno veseli, če nekaj uganejo, če pa se jim za to obljublja še nagrada, jim je to še bolj všeč. Takoj so tudi mnogo bolj pripravljeni kupiti priporočani predmet.

Pozabiti pa se tudi ne sme to, da imajo ljudje kratko pamet in da hitro pozabijo. Samo eno nagradno tekmovanje bo hitro izgubilo svoj učinek, ker bodo ljudje na vse kmalu pozabili. Tudi nagradno tekmovanje mora biti del cele verige reklamne akcije. V tem primeru se izplača tudi nekaj za reklamo žrtvovati!

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani izplačuje nove vloge dnevno v vsaki višini.

Telefonska številka 49-91

Rač. Poštne hran. 15.853

Ali ste imeli lani uspeh?

K vprašanjem, ki smo jih pod tem naslovom že objavili, bi dodali še nekatera. Tudi za trgovce v manjših krajih so ta vprašanja važna, ker so pač ljudje povsod enaki, čeprav niso na deželi tako izbirčni ko v mestu. Toda dobro bi bilo, da bi se tudi podeželski trgovci vprašali, zakaj hodijo ljudje tako radi kupovat v večja mesta? Ali ne kaže to, da si žele veliko izbire? Zato se tudi na deželi ne smejo zanemarjati izložbeni okna, temveč naj tudi na deželi dosežejo svoj namen, da privabljajo kupca in da ga opozarjajo na blago, ki ga nudi trgovina. Zato pa tudi podajamo svoje naslednje vprašanje:

Ali ste prepričani, da so bile vaše izložbe vedno v redu?

Temu glavnemu vprašanju pa dodajamo naslednja podrobna vprašanja:

1. Ali ste v izložbah vedno razstavili blago, ki bi ga najraje prodali?
2. Ali ste v svoji izložbi z besedo in sliko, z navedbo cene in na drug način zadostno opozorili na prednosti vašega blaga?
3. Ali ste ponudili blago, ki bi se ga radi odkrižali, v izložbi na način, da ste v resnici vzbudili večje zanimanje za to blago?
4. Ali niso bile vaše izložbe pre-

natrane z blagom, da kupec sploh ni mogel dobiti večje zanimanje za eno blago?

5. Ali ste poskrbeli, da so mimoidoči že po izložbi mogli soditi, da je tu trgovec, ki se razume na svoj posel? Ali ste morda kupece tudi opozorili na to, da nudite samo dobro blago, da ne more biti kupec nikdar razočaran?

Na kakšen način ste vabili ljudi v svojo trgovino?

1. Ali ste v svojih inseratih v resnici povedali vse najvažnejše in najznačilnejše o svoji tvrdki? Ali ste tudi vedno najbolje označili vrednost svojega blaga?

2. Ali ste objavili svoje inserate po načrtu ali pa, kakor je nanesla prilika oz. neprilika?

3. Ali ste mogli ugotoviti (če ste to sploh poskusili), kako so učinkovali vaši inserati na občinstvo?

4. Ali ste znali dati svojim inseratom neko posebno značilnost?

5. Ali ste govorili v svojih inseratih tudi o veselju, ki ga ima kupec pri nakupu vašega blaga ali pa ste opozarjali občinstvo le na to, da hočete nekaj prodati? Ali ste pomislili na to, da so ljudje takoj nezaupljivi, če vidijo, da ima trgovec le eno željo, da se svojega blaga znebi?

Obrestujemo vloge na hranilne knjižice in v tekočem računu z najugodnejšo obrestno mero.

Dajemo posojila vsake vrste.

Kupujemo, prodajamo in posojujemo vrednostne papirje.

Opravljamo vse posle denarnih zavodov.

Dravska banovina jamči z vsem svojim premoženjem in davčno močjo za naše obveznosti.

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE

LJUBLJANA
MARIBOR

CELJE
KOČEVJE

Novo ime — stara kvaliteta blaga in stara tvrdka

Prva željarska in železo-obrtna zadruga v Kropi in Kamni gorici je prilagodila svoja pravila novemu združnemu zakonu ter pri tej priliki iz poslovnih razlogov spremenila tudi svoje ime v »Plamen«, kovinska zadruga z o. z.

Spremenilo pa se je le ime podjetja, vse drugo pa je ostalo, kakor je bilo in izdelki zadruge so prav tako prvovrstni, kakor so vselej bili!

Novo ime — a stara tvrdka!

Občni zbori

31. redni občni zbor Produktivne zadruge ljubljanskih mizarjev v Ljubljani-Vič bo v nedeljo dne 16. aprila ob 9. v združnih prostorih na Glineah.

9. redni občni zbor delničarjev d. d. F. Heinrichar, lesne industrije v Škofji Loki bo 17. aprila ob 17. uri v družbeni pisarni v Škofji Loki.

Vsak trgovec mora biti naročnik „Trgovskega lista“

SCHNEIDER & VEROVŠEK, Ljubljana, Tyrševa cesta trgovina z železnino na drobno na debelo**Zunanja trgovina****Stanje naših kliringov**

Po izkazu z dne 31. marca se je stanje naših kliringov spremenilo takole. (vse številke v milijonih dotične valute) ter v primeri s stanjem z dne 22. marca.

Pasivni kliringi:	31. 3.	22. 3.	proti
Svica š. fr.	2,07	- 0,13	
Češkoslovaška Kč	64,40	- 8,48	
Belgija belg	2,12	+ 0,001	
Romunija din	5,67	+ 0,53	
Madžarska din	4,63	+ 2,86	
Italija novi din	31,14	+ 2,83	
Poljska din	1,60	- 0,23	
Aktivni kliringi:			
Bolgarska novi din	1,82	+ 0,12	
Turčija din	17,16	- 0,02	
Nemčija RM	18,09	- 0,92	
Spanija pezeta	2,93	neizpr.	

15% uvaža Nemčija iz Južne Amerike

Na kongresu Ibero-ameriškega instituta v Hamburgu je nemški finančni minister grof Schwerin von Krosigk govoril o gospodarskih odnosih Nemčije z državami Južne Amerike. Zavrnil je pretiravanje o nevarnosti, da pridejo te države preveč v odvisnost od Nemčije, priznal pa je, da so ti stiki zelo intenzivni in da se bodo še poglobili. Obe strani se lepo dopolnjujeta. Nemški izvoz v Južno Ameriko je od 236 milijonov RM v letu 1932. narasel v letu 1938. na 623 milijonov, nemški uvoz iz nje pa v istem času od 444 na 810 milijonov, pri čemer je pasivni saldo 200 milijonov ostal nespremenjen. Južna Amerika krije 15% vsega nemškega uvoza. Nemški nakupi so bili odločilni za cene surovin v državah Južne in Srednje Amerike. Vedno bolj da se tudi dokazuje resnica, da je bolje zamenjati surovine za stroje in industrijske izdelke, kakor pa jih uničevati in metati v morje. — Gospodarsko skupnost teh držav z Nemčijo je poudaril v Hamburgu tudi zastopnik Urugvaja, minister Sampognaro.

Podpisan je bil dodatni protokol k naši trgovinski pogodbi s Švico. Paroplovno podjetje »Sveska Lloyd« v Göteborgu je otvorilo redno morsko zvezo med Gdanjskom-Gdinjo in Jugoslavijo. Prvi parni: družbe »Andalusia« je že prišel v Split.

Nemški izvoz še nadalje nanašajo ter je padel v primeri z januarjem za 30,2 milijona RM. Uvozni presežek je znašal v februarju že 60,5 milijona RM.

Francosko-nemški plačilni sporazum iz 1. 1937. je bil s 1. aprilom razširjen tudi na Sudetsko ozemlje.

V bližini mesta Direlave v Etopiji je zgradila Italija tekstilno tovarno, ki bo še letos začela obratovati. V tovarni bodo zaposleni večinoma domačini, ki so cenena delovna sila. Tovarna ima 10.000 vreten.

Anglija je izvozila v marcu 342 tisoč ton premoga v Nemčijo, za 35.000 ton več ko v februarju. Od maja 1933. ko je bil sklenjen med Nemčijo in Anglijo premogovni sporazum, še ni Anglija noben mesec izvozila toliko premoga.

Nova trgovinska pogodba je bila podpisana med Turčijo in Združenimi državami Severne Amerike. Obe državi sta si priznale pravice največje ugodnosti.

V kitajskem pristanišču Cingtav je zopet dovoljen tujim ladjam pristanek.

Proizvodnja angleške bombažne industrije je padla v zadnjih 25 letih za 60%, dočim se je proizvodnja umetne svile povečala za dvajsetkrat. Bombažna industrija ne plačuje nobenih davkov, industrija umetne svile pa je plačala samo lani angl. državni blagajni 2,1 milijona funtov.

»Augsburger Kammgarnspinnerei« je imela lani 10% večji promet ko l. 1937, in izplača letos 12½%no dividendo.

Proizvodnja bele pločevine se je v Nemčiji povečala v januarju na 21.379 ton proti 18.957 tonam v dec. 1938.

Svetovna poraba čaja je padla

lani na 8692 milijona lber proti 8818 mil. v l. 1937.

Evropska proizvodnja helija je v primeri z ameriško brez pomena. Samo Rusija ima neki plinski vrellec z 01% helija. Drugače se dobi še na otoku Elandu. V Italiji ga pridela Toskana 15 kub. metrov na dan. Francoski naravni plin pa ima do 10% helija, toda še vendar v zelo mali množini. Vsi poskusi v drugih deželah so bili doslej negativni.

Angleško - nemška industrijska pogajanja se ne bodo nadaljevala, ker so po zadnjih političnih dogodkih postala nemogoča, kakor je izjavil zun. trg. minister O. Stanley.

Les in živina za Španijo
Severna Slovenija utegne postati dobra dobaviteljica Francovi Spaniji

Vsa naša javnost se sedaj obširno bavi s pripravami za obnovitve trgovine s Španijo. Vsa javnost odločno zahteva od vlade, da mora gledati na to, da zavzame Jugoslavija v novi Španiji vsaj ono mesto, ki ga je imela pred začetkom državljanske vojne.

V prometu s Španijo je bila naša država doslej zelo aktivna. Bili smo na najboljši poti, da se z novo trgovinsko pogodbo, ki smo jo sklenili spomladi 1936., postavimo obojestransko zamenjava blaga na solidnejšo podlago. Državljanstvo vojna je prekrizala vse naše račune in blokirala nam je tudi skoraj 3 milijone pezeta naših izvoznikov. Jugoslavija je zadnji dve leti pred vojno izvozila v Španijo raznega blaga za 50 do 60 milijonov dinarjev na leto, uvozila pa je španskega blaga za približno 15 do 20 milijonov. Za 5 do 6 milijonov dinarjev je šlo našega blaga v španske kolonije. Iz teh suhih števil vidimo, da je bila naša zunanja trgovina s Španijo zelo aktivna in da je izvoz presegel uvoz za dva- do trikratno. Ni dvoma, da bomo še nadalje med dobavitelji Španije, ako Beograd pravočasno pripravi vse potrebno za obnovo trgovine. Španija bo potrebovala mnogo, da zgradi to, kar se je v zadnjih treh letih porušilo. Če se sedaj Jugoslavija na iberijskem polotoku dobro zasedra, bo tudi kasneje, ko bo glavni uvoz ponehal, ostala stalna dobaviteljica

nacionalistične Španije. Ob kolikaj dobri volji in ob spretnem izkoriščanju konjunktore se bo naš izvoz v Španijo dal kmalu spravi na nekaj sto milijonov dinarjev na leto.

V prvi vrsti potrebuje sedaj Španija živila in gradbeni material. Mi bi mogli predvsem dobavljati les in živino ter mesne izdelke. Tega pa ima ravno severna Slovenija več ko dovolj. Zelena Pohorja ima neizmerne zaklade izvrstnega lesa, zlasti stavbenega. Štajerska živina ima najboljši sloves, ravnolako tudi svinje, ki dajejo najboljšo gnat. V Mariboru in okolici je več mesnih industrij, ki so doslej zalagale tudi inozemstvo s svojimi priznanimi dobri izdelki. Konservna industrija ima v mariborski okolici vse pogoje za obstoj in za napredek. Dobro bi bilo, ako bi se posvečalo izdelovanju pločevinastih škotel za konzerve vč pažnje.

Naše blago ima v splošnem v inozemstvu dober glas, vendar bi bilo pri enem ali pri drugem predmetu želeti, da se spolniti in izenači s kakovostjo konkurence. Če bomo pravilno in predvsem hitro začeli, nam ne bo težko pridobiti si Špance za naše stalne in dobre odjemalce. Od njih bomo marsikaj kupovali, kar smo doslej dobivali iz drugih držav, zlasti rude, predvsem pa južno sadje. Obetajo se nam boljši časi, če jih bomo znali izkoristiti. A. B.

Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode, d. d. v Ljubljani

Največje slovensko papirniško podjetje Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode so imele dne 31. marca svoj 20. redni občni zbor.

Iz poslovnega poročila, ki je bilo predloženo delničarjem, navajamo naslednje podrobnosti. Ker je bil domači trg znatno preko potrebe založen s papirjem, niso mogle papirnice v polnem obsegu izkoristiti svoje delazmožnosti. Poleg tega pa je popustila v letu 1937. nenadoma nastala konjunktura. Posledica tega je bila, da je padla proizvodnja papirja od 902'9 vagona v letu 1937. na 756'7 vagona v letu 1938., proizvodnja lesovine od 193-08 na 154'7 in proizvodnja celuloze od 549-8 na 510'1 vagona. Proizvodnja papirja se je torej zmanjšala za 16'2%, celuloze za 7'2 in lesovine za 19-9%.

V vseh obratih podjetja je bilo

zaposlenih 52 uradnikov in mojstrov ter 616 delavcev.

Nepremičnine družbe so se povečale za šest stavbišč v Beogradu ter z nekaterimi nakupi v Goričanah. Družba je poleg tega izvršila nekatere investicije.

Prodaja izdelkov družbe je bila poverjena tvrdki »Centropapir« s sedežem v Ljubljani in z glavno poslovalnico v Zagrebu ter podružnico v Beogradu.

Glede udeležb družbe omenja poročilo, da si je »Kuverta« ustanovila v Beogradu svojo podružnico, pri Preradi papirne robe d. d. v Zagrebu pa ni bilo sprememb. Da si družba zagotovi zadostne količine celuloznega lesa, je ustanovila družbo »Gorjana« v Gorjah pri Bledu, ki zadovoljivo opravlja svojo nalogo.

Javne dajatve (carine, davki, trošarine) so znašale leta 1937.

13-25%, leta 1938. pa že 18-5% opravljenega papirnega prometa.

Poročilo se v pietetnih besedah spominja tudi smrti bivšega predsednika družbe Valentina Vodnika.

Za predsednika družbe je bil nato izvoljen predsednik Ljubljanske kreditne banke Ivan Jelačin.

Iz bilance družbe posnemamo: Delniška glavnica je ostala s 25 milijoni dinarjev nespremenjena. Družbine rezerve so narastle na 63% delniške glavnice. Višina zaloga in dolžnikov presega višino upnikov in pokojninskih skladov za skoraj 15 milijonov din. Čisti dobiček poslovnega leta 1938. znaša 2-5 milijona din proti 2-7 milijona din v prejšnjem letu ter se bo na družbine delnice izplačevala počenši od 1. aprila 1939 pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani po odbitku na prejemnika odpadajočih dajatev 6% dividenda, kakor v letu 1937.

V družbin upravni svet so bili ponovno izvoljeni gospodje: Ivan Jelačin, Avgust Jenko, dr. Alojzij Kobal, dr. Alojzij Kunst, Viktor Naglas ter dr. Ernest Rekar, na mesto umrlega g. Alojzija Vodnika pa na novo g. ing. Dušan Sernee, bivši minister v Ljubljani.

Na občenemu zboru sledeči seji upravnega sveta je bil za družbinega predsednika ponovno izvoljen g. Ivan Jelačin, predsednik Ljubljanske kredit. banke v Ljubljani.

Doma in po svetu

Predsednik vlade Dragiša Cvetković se je vrnil v Beograd. Na postaji so ga čakali vsi člani vlade ter številni novinarji. Na njih vprašanja, kako je bilo v Zagrebu, je dejal, da je bil zelo zadovoljen z razpoloženjem, s katerim je bil sprejet v Zagrebu. Nadalje je izjavil, da se razgovori dosedaj zelo dobro razvijajo. Vse je v redu.

Zastopniki beogradske združene opozicije so imeli sestanek, na katerem je poročal poslanec Tupanjanin o zagrebških razgovorih predsednika dr. Mačka s predsednikom vlade Dragišo Cvetkovićem. Njegovo poročilo so voditelji opozicije odobrili ter nato razpravljali o dnevnem redu bodočega sestanka v Zagrebu.

»Hrvatski dnevnik« poroča o razgovorih predsednika vlade Cvetkovića z dr. Mačkom ter zlasti analizira kominate; ki je bil izdan o teh razgovorih. Pravi, da se je z odgoditvijo nadaljevanja razgovorov za nekaj dni dala prilika, da se pripravi material za nadaljnjo izmenjavo misli. Nato list podčrtuje važnost, da se pritegne k sklepanju sporazuma tudi združena opozicija, ki je že pristala na načela HSS in ki je pri zadnjih volitvah dokazala, da ima korenine v narodu. Zato je tudi razumljivo, da je bil pred sestankom predsednika vlade z dr. Mačkom v Zagrebu tudi sestanek zastopnikov združene opozicije. Ideja sporazuma mora najti podlago v vseh delih srbskega naroda. List nadalje pravi, da je mogel predsednik vlade slišati od dr. Mačka za vse težave, ki tarejo hrvatski narod. Predsednik vlade pa ima tudi to možnost, da to stori, zlasti sedaj, ko je proračun pod streho. List nato naglašajo željo, da se omogoči, da se na jasn način manifestira volja hrvatskega in srbskega naroda. Končno list naglašajo, da po znanem načelu HSS ne sestavljajo naroda niti politiki in uradniki, niti finance in orožniki, temveč le vse ljudstvo. Samo država, ki se more nastloniti na ljudstvo, je močna. Sporazum se more izvesti samo z ljudstvom. Trajne zasluge si bo pridobil, kdor bo to omogočil.

Zagrebska trgovinska zbornica je sklicala konferenco o izpopolnitvi železniškega omrežja na Hrvatskem. Na konferenci je bil sprejet sklep, da se morajo čimprej zgraditi vsaj one železniške proge, ki so bile določene kot potrebne že na konferenci v l. 1920. Med drugim zahteva tudi drugi tir na progi Zagreb—Zidani most ter elektrifikacijo železniške proge Sušak—Srbske Moravice.

V Ljubljani je umrl v starosti 75 let profesor Mihael Markič, ki je užival zaradi svojih znanstvenih del, zlasti matematičnih in filozofičnih, med slovenskimi znanstveniki velik ugled. Bodi mu ohranjen časten spomin!

V Bratislavi je umrl nenadoma slovenski slikar Ivan Zabota, ki je živel leta dolgo med Slovaki, da je veljal kot eden vodilnih slovaških slikarjev. Zadnji dogodki so ga precej močno potrlj. Bodi mu ohranjen lep spomin!

Upokojen je poštni ravnatelj v Ljubljani dr. Anton Vagaja. Za poštne ravnatelja je imenovan Jože Štukelj.

Predsednik občine na Sušaku, odvetnik in poslanec Mikulčić, je bil razrešen svoje dolžnosti.

Pravilnik o upravljanju fonda za pospeševanje ovčarstva so objavile »Službene novice«.

Pri zagrebškem pokojniškem zavodu je bilo do konca februarja vplačano 30 milijonov din.

Znani splitski industrialec Marin Ferić je kupil cementarni »Adria Portland« v Slinu in tvornico »Dalmacija« v Kaštelu Sućurcu. S tem sta prišli dve pomembni tvornici v domače roke.

Beograd ima 405.000 prebivalcev. L. 1820. je imel Beograd samo 5000 prebivalcev, po vojni pa okoli 90 tisoč. Beograd je torej rastele prav z ameriškim tempom. Seveda predvsem zaradi dotoka naseljencev iz vse države. Pravoslavnih je v Beogradu 77,7%, katolikov 15,3, židov 3,3 in muslimanov 1,3%. Narodni jezik govori 84,2%, ruski 4,1, nemški 4,4 in madžarski 2,5%. Mesto ima 20.000 poslopij, ki se cenijo na tri in pol milijarde din. Z ozirom na velikanske vsote, ki jih je država investirala v nove hiše in palače, to ni mnogo. V Beogradu je 2501 milijonar. V davčnih prispevkih Beograda se to ne vidi.

Pred beograjskim okrožnim sodiščem je bil obsojen na dve leti zapora bivši sreski načelnik Stojan Radičević, ker je lažljivo obljubljal ljudem zemljo, službe, podpore in podobno. Posebno veliko pa je zaslužil z idejo, da bo izdal monumentalno delo »Jugoslavija pod vladavo dr. Stojadinovića«. Po padcu dr. Stojadinovića seveda ni bilo s tem monumentalnim delom nič.

Tvornica aluminija v Lozovcu je začela izdelovati zlitine aluminija s silicijem ter jih je že začela izvažati na Češko. Upati je, da bodo te pošiljke mogoče tudi v novih razmerah na Češkem. Tvornica aluminija je nabavila nove stroje in se bo njena proizvodnja prav znatno povečala.

Trgovski pomočniki živilske stroke v Zagrebu so stopili v stavko, ker ni bila sklenjena kolektivna pogodba. Nekatere trgovine pa so vseeno odprte.

Francoski radio je začel trikrat na teden redno oddajati v srbohrvaščini. Te oddaje so vsak torek, četrtek in soboto zvečer ob 21.05 do 21.15 na valovni dolžini 463 m.

Pogajanja, da bi Nemčija povečala kvoto deviz za češke turiste, še vedno niso končana in bodo najbrže brezuspešna. Putnik je tudi že odpovedal vse čedokove vlake iz Češke. Čeških turistov letos na naše morje ne bo.

Albanska kraljica je povila sina. V Albaniji je zaradi tega veliko veselje.

Na mandžurski meji je prišlo do težkih spopadov med ruskimi in japonskimi vojaki. Na obeh straneh je bilo več vojakov ubitih.

Garzia Morato, najboljši letalec nacionalistične Španije, ki je zmagal v več ko 30 zračnih bitkah, se je smrtno ponesrečil.

Na poslopje nemškega poslanstva v Santiago de Chile je bil izvršen bombni atentat.

Za vse vrste zavarovanja trgovskih podjetij se Vam priporoča

„SLAVIJA“

TELEFON št. 2176 ali 2276

TELEFON št. 2176 ali 2276

jugoslovanska zavarovalna banka

V L J U B L J A N I

TEDEN NA LJUBLJANSKI BORZI

POSEBNO POROČILO „TRGOVSKEGA LISTA“

Devizno tržišče

V zadnjih treh tednih meseca marca je znašal devizni promet 8,9, 9,3 in 10,5 milijonov dinarjev, dočim znašajo v tem tednu perfekturirani devizni zaključki skupno blizu 8 milijonov dinarjev.

Celotni devizni promet v mesecu marcu 1939 je dosegel vsoto 42,8 milijonov dinarjev, t. j. za poldrug milijon dinarjev manj kakor v mesecu februarju oziroma v januarju 1939. Nasprotno pa je bil v primeri z marcem 1938 devizni promet večji za nad 12 milijonov dinarjev, dočim je ta presežek še znatno večji v primeri z meseci februar in januar 1938, kajti v lanskem prvem četrtletju znašajo skupni devizni zaključki le 86,9 milijonov dinarjev proti 130,9 v letošnjih prvih treh mesecih, kar pomeni, da se je letos devizni promet povečal za celih 44 milijonov dinarjev.

V marcu t. l. je bilo zaključeno največ Berlina, to je nad 25 milijonov din, in Londona, t. j. za nad 17 milijonov din, dočim so bili le neznatni zaključki v devizah Curih, New York, Pariz, Praga in Trst.

Valutnega prometa letos sploh še ni bilo!

Efektno tržišče

V prejšnjem mesecu je bilo na tukajšnji borzi zaključeno le 500 kosov investicijskega posojila in 90 kosov vojne škode v skupnem nominalnem znesku din 140.000.

Tendenca za državne vrednostne papirje je bila vse zadnje tedne nespremenjena stalna, sredi meseca marca t. l. pa celo čvrsta; tendenca za ostale efekte, oziroma bančne in industrijske papirje pa docela nespremenjena.

Delnice Narodne banke so na ljubljanski borzi notirale najvišje dne 6. marca 1939 din 7850 za denar in din 7900 za blago, najnižje pa zadnjega marca t. j. din 7500 v povpraševanju in 7600 v ponudbi; na tej bazi beležijo tudi vsi tečaj v aprilu 1939.

Delnice Trboveljske premogokopne družbe so notirale najnižje 2. marca din 187— za denar in din 195— za blago, najvišje pa 14. III. din 195— oz. din 205—, medtem ko se je njihov denarni in blagovni tečaj ustalil v aprilu na nespremenjeni bazi 190— oz. 200 din za delnico.

Notice državnih efektov so bile najvišje dne 14. marca, najnižje pa 23. oziroma 24., pri čemer je

znašala tečajna razlika (izraženo v poenih) pri investicijskem posojilu —150, 8% Blairu —275, 7% Blairu —475, pri Seligmanu —1—, 4% agrarnih obveznicah (1921) —1—, pri begluških obveznicah —250, pri stabilizacijskem posojilu —150, pri dalmatinskih obveznicah —325 in pri vojni škodi —13— poenov tečajnega padca. Notice so se v aprilu le malenkostno spremenile.

Blagovno tržišče

Zito:

Tendenca je slej ko prej nespremenjena trdna, promet neznaten. Cene so ostale povsem brez izprememb, razen pri pšenici, ki se je v zadnjih tednih pocenila za din 250 pri 100 kg. Isto tolikšno razliko kažejo mlevski izdelki, ki so v ceni popustili že z ozirom na padec cen pšenice.

Les:

Tendenca je zadnji teden mlačna, promet zelo nezadovoljiv. Cene so še sicer nekoliko čvrstje, zlasti pri hlohkih vseh vrst lesa, in približno za par odstotkov višje, kakor pred par tedni, kljub vsemu temu pa ni opaziti na našem lesnem tržišču prav nobene posebne živahnosti oz. nobenih bistvenih sprememb.

Ker je vreme precej suho in se je tudi gradbena sezona že pričela, je kaj lahko plasiirati stavbeni les, posebej še deske smreka-jelka v III. in IV. kakovosti. Cene so zelo trdne tudi tesanemu blagu.

Izvoz v Italijo je zbog pomanjkanja licenc zelo slab, zelo pa so zadovoljni naši izvozniki z načinom plačil, ker se vrše hitro in povsem zadovoljivo. Cene, ki jih nudijo italijanski uvozniki za naš les, so še vedno zelo primerno dobre in bi bilo le želeči, da se kakor koli poživi ter poveča naša prodaja lesa v Italijo.

Izvoz v Nemčijo takorekoč že nekaj časa počiva in žal še ni kakih izgledov, da se naša lesna trgovina s to državo okrepi.

Pomiritev v Španiji bo brzkone zelo dobro vplivala tudi na naš izvoz, le pravočasno bo treba oskrbeti zanesljive informacije o plačilni zmožnosti španskih interesentov.

Nasprotno pa nam angleški trg ne nudi posebnih poslov v bližnji bodočnosti že z ozirom na nizko nudene cene, ki nam jih stavljajo angleški uvozniki.

Ostalo blago: Cene stalne, tendenca trdna, promet neznaten.

Lesne cene na ljubljanski borzi

dne 6. aprila 1939.

Smreka, jelka:	din	din
Hlodj I., II., monte	155—	185—
Brzjavni drogovi	150—	175—
Bordonali merkantilni	170—	190—
Filerji do 5/6"	185—	205—
Trami ostalih dimenzij	170—	190—
Skorete, konične, od 16 cm dalje	390—	410—
Skorete, paralelne, od 16 cm dalje	455—	495—
Skorete, podmerne, od 10—15 cm	385—	415—
Deske-plohi, kon., od 16 cm dalje	330—	360—
Deske-plohi, par., od 16 cm dalje	370—	400—
Brusni les za celulozo	125—	135—
Kratice za 100 kg	38—	42—
Bukev:		
Hlodj od 30 cm naprej, I., II.	95—	125—
Hlodj za furnir, čisti, od 40 cm naprej	200—	230—
Deske-plohi, naravni, neobrobjeni, monte	250—	290—
Deske-plohi, naravni, ostrombi, I., II.	420—	500—
Deske-plohi, parjeni, neobrobjeni, monte	320—	370—
Deske-plohi, parjeni, ostrombi, I., II.	530—	630—
Hrast:		
Hlodj I., II., premera od 30 cm dalje	205—	305—
Bordonali	750—	850—
Deske plohi, boules	810—	910—
Deske-plohi, neobrobjeni I. in II.	700—	770—
Deske-plohi, ostrombi (podnice)	800—	900—
Frizi I./II., širine 5, 6 in 7 cm	750—	810—
Frizi I./II., širine od 8 do 12 cm	840—	940—
Oreh:		
Plohi, neparjeni, neobrobjeni I., II.	800—	900—
Plohi, parjeni, neobrobjeni I., II.	1000—	1100—
Brest:		
Plohi, neobrobjeni I., II.	470—	540—
Javor:		
Plohi, neobrobjeni I., II.	500—	600—
Jesen:		
Plohi, neobrobjeni I., II.	800—	900—
Lipa:		
Plohi, neobrobjeni I., II.	450—	550—
Parket:		
hrastovi, za m ²	58—	68—
bukovi, za m ²	35—	45—
Zelezn, pragi 2'60 m 14x24		
hrastovi, za 1 komad	38—	47—
bukovi, za 1 komad	24—	29—
Drva		
bukova za 100 kg	12—	13—
hrastova, za 100 kg	9—	11—
Oglje		
bukovo, za 100 kg	48—	56—
»canella«, za 100 kg	56—	60—

Uradne ure na carinarnici so začeni s 1. aprilom ob delavnih od 8. do 12. ure, popoldne od 15. do 18. ure, ob sobotah pa od 7.30 do 13.30.

3/4 ZAVITKA

Kneippove

SLADNE KAVE TVORI DRAGOCENI PRAŽENI SLADNI SLADKOR

Radio Ljubljana

Sobota dne 8. aprila. 12.00: Reproducirani koncert — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.04: Koncert radijskega orkestra — 16.00: Prenos velikonočne procesije iz stolnice — 17.30: Kvišku srca! (plošče) — 18.15: Koncert komorne glasbe: Kvartet pihal — 19.00: Napovedi — 19.05: Jože Vombegar: Velika noč — dramatični prizori (člani rad. igr. družine) — 19.50: Pregled sporeda — 20.00: Velikonočne pesmi poje Sentpeterski cerkveni zbor — 20.45: Koncert radijskega orkestra — 22.00: Napovedi — 22.05: Plošče.

Nedelja 9. aprila. 8.00: Pihalni kvintet, vmes plošče — 9.00: Napovedi — 9.05: Plošče — 9.45 Verski govor (dr. Ciril Potočnik) — 10.00: Prenos cerkvene glasbe — 11.30: Koncert. Sodeluje prof. M. Lipovšek in povečani radijski orkester. Dirigent: D. M. Šijanec — 13.00: Napovedi — 13.20: Plošče po željah — 14.00: Otroška ura: Nastop otrok (vodi gđ. Slavica Vencajzova) — 17.00: Kitarski trio (Prek Stanko, Privšek Josip, Slovnik Maks) — 17.45: Plošče — 18.00: Velikonočne pesmi: Radijski komorni zbor in radijski orkester. Dirigira D. M. Šijanec — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Koncert komornega tria (gđ. Fr. Ornikova, gg. C. Sedlbauer in M. Lipovšek) — 20.30: Koncert vojaške godbe. Dirigent višji voj. kapelnik Ferdo Zergog — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Velikonočna oddaja za izseljence.

Ponedeljek 10. aprila. 9.00: Napovedi — 9.05: Plošče — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve — 9.45: Verski govor (prof. Filip Terčelj) — 10.00: Godalni oktet J. H. Squire (plošče) — 10.15: Tercet Stritar poje narodne ob spremlj. harmonike (Stanko) — 11.00: Plošče — 11.30: Koncert Gregorčevih skladb. Sodelujejo: Slovenski vokalni kvintet in povečan radijski orkester. Dirigent: Janko Gregorc — 13.00: Napovedi — 13.20: Tamburaški orkester — 14.00: Otroška ura (gđ. Manica Komanova) — 17.00: Kmet, ura: Perutninarstvo v Sloveniji (ing. Greif Anton) — 17.30: Bežigrski pevski zbor, vmes Cimermanov kvartet — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Glasbeni obraz Josipa Marinkoviča — 19.50: Klavirski koncert ge. Jadvige Štrukelj-Požnelove — 20.30: Kovačev študent. Veselogra z godbo in petjem — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Veseli trio.

Torek 11. aprila. 12.00: Valčki in polke (plošče) — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Radijski šramel — 14.00: Napovedi — 18.00: Kvartet mandolin — 18.40: Nekaj vzgojnih nasvetov (dr. Stanko Gogala) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura: Predavanje inspekc. drž. odbrane — 19.50: 10 minut zabave (Fr. Lipah) — 20.00: Angleške narodne pesmi poje ga. Ethel Lewis, pri klavirju g. prof. M. Lipovšek — 21.00: Massenet: Manon (prenos iz Rima).

Od 29. aprila do 8. maja 1939 XVI. SALON AVTOMOBILOV

4. MAJA: TEKMOVANJE V ELEGANCI AVTOMOBILOV

Mednarodna
turistična
kulinarčna
razstava
Vino
Ročni izdanci
Poljedelski stroji
Paletle
In Sport

7. MAJA: IV. MEDNARODNA RAZSTAVA PSOV Tekmovanje »Dama in njen pes«

Na železnih v Jugoslaviji od 24. IV. do 13. V. brezplačno povratek, v soseskih državah 25 do 50% popust, na jadranskih par. brodih višji razred za ceno nižjega. Nagrade posetnikom!

Konkurzi - poravnave

Uvedeno je poravalno postopanje o premoženju neprotokolirane trgovca Dragota Gregora ml. v Toplicah pri Straži. Poravalni sodnik Mijo Černoš, poravalni upravnik odvetnik dr. Gros v Novem mestu. Narek za sklepanje poravnave dne 1. maja ob 10.30. Oglasitveni rok do 25. aprila.

Glavna kolektura državne razredne loterije vrelc sreče

Al. Planinšek

želi vsem cenj. naročnikom vesele velikonočne praznike z željo, da bi v 38. kolu zadeli največje dobitke.

Novim naročnikom so srečke v velikem številu v raznih serijah na razpologo do zadnjega dne.

Žrebanje novega 38. kola I. razreda bo 14. aprila, zato Vas vabim, da čimpreje pohitite po srečne srečke v glavno kolekturo VRELEC SREČE Al. Planinšek Ljubljana Beethovnova 14.

PLAMEN

KOVINARSKA ZADRUGA

JE NOVA FIRMA PRVE ŽEBLJARSKO IN ŽELEZO-OBRATNE ZADRUGE
V KROPI

ROČNE IN STROJNE ŽEBLJARNE. TOVARNA VIJAKOV IN ŠPORTNEGA OKOVJA. UMETNA KOVAČNICA

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica 50 (v lastnem poslopiju)

Telefon: 37-81, 37-82, 37-83, 37-84 — Brzojavni naslov: KREDIT LJUBLJANA

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo. — Safe-deposits i. t. d.

DIAMANT

PLETILNI STROJI

najnovije konstrukcije,
poznano kvalitifno delo

Igle za pletilne stroje
vseh strojnih sistemov

ADOLF FÜHR, LJUBLJANA

Masarykova cesta št. 19 ● Telefon št. 44-34

VELETRGOVINA ŽITA IN MOKE A. VOLK, LJUBLJANA

RESLJEVA CESTA št. 24

Brzojavi: VOLK LJUBLJANA

Telefon šte. 2449

Priporoča po najnižjih cenah
razne mlevske proizvode in
vse vrste žita, kakor tudi
pšenično moko iz
prvovrstnih banaških mlinov
Specialna trgovina krmil

ZAHTEVAJTE CENIK!

Ustanovljeno 1850

Zaloga vseh vrst stekla,
porcelana in keramike.
Stavbno in umetno ste-
klarstvo. Specialna zaloga
in okvirjenje slik

JULIJ KLEIN

LJUBLJANA

Wolfova ulica šte. 4

Telefon 83-80

Že v 24 urah

barva, plesira in
kemično snaži
obleke, klobuke
itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovrta-
nike in manšete. Pere, suši, munga in
lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.

Čitajte »Trgovski list«!

Lepe

ZAVESE

v najnovjših vzorcih
in po nizki ceni nudi
trvdka

Robert Goli

Ljubljana, Selenburgova ulica 3

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE

reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA
KOPITARJEVA 6

Nudi po izredno nizkih
cenah: Salda konte, štra-
ce, jurnale, šolske zvez-
ke, mape, odjemalne
knjižice, risalne bloke
itd.

Koliko trgovcev gre na letni dopust in odmor?!

1-2%!! Vsi drugi pa se mučijo in delajo brez ozira na zdravje!

Zato vsaj doma pijte

RADENSKI ZDRAVILNI VRELEC

tistega z rdečimi srci,

našo najboljšo prirodno mineralno vodo. Zdravje in užitek!

Manufakturna veletrgovina

F. Hrehorič

LJUBLJANA
Tyrševa cesta 28

Steklo

porcelan

keramika

kristal

Avgust Agnola

Ljubljana, Tyrševa cesta 10

Telefon 24-78

Kompletne opreme za kavarne, restav-
racije, gostilne in za gospodinjstva
Stavbno in umetno steklarstvo

Manufakturna
in modna
veletrgovina

ELIKS URBANC

Ljubljana, Sv. Petra cesta 1

priporoča cenj. občinstvu svojo vedno najnovjšo zalogo manu-
fakturnega in modnega blaga za moške in ženske, svile, vse vrste
platna, belega blaga, žepnih in naglavnih robcev, zaves, pregrinjaj,
preprog itd. po najnižjih cenah. — Postrežba solidna in točna

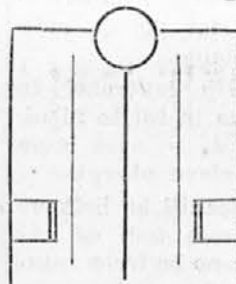
Najstarejša domača trvdka

pleskar, ličar, sobo- in črkoslikar

IVAN BRICELJ

Ljubljana, Tyrševa cesta 15
(dvorišče kavarne Evrope) - Telefon šte. 33-07

Specialna trgovina s finim moškim perilom

CENE SOLIDNE!

LEOPOLD MAHER preje MELA

LJUBLJANA — Tyrševa cesta 9

Vam nudi vedno veliko izbiro izgotov-
ljenega moškega perila in drugih mod-
nih novosti. Perilo izdeluje tudi po meri.
Kroji brezhibni! — Kvalitetno blago!

Za pomlad — nova obleka!

Elegantne, moderne vzorce kvalitifnega blaga za obleke
in površnike dobavlja po nizki ceni trvdka

DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA

ALEKSANDROVA CESTA 7

Moška in deška konfekcija vedno na zalogi — Na željo
prvovrstna izdelava po meri v lastnem modnem salonu

Ivan Brunčič

Ljubljana, Celovška c. 42

Stavbno in pohištvno pleskarstvo in ličarstvo. Se naj-
topleje priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Cena zmerna! Delo solidno!

Nakup

manufakturnega blaga - modnih
novosti - za pomlad si oskebite
v naši veliki izbiri

po izredno ugodnih cenah

Manufaktura NOVAK

Ljubljana, Kongresni trg 15 (nasproti nunske cerkve)

Obiščite veliki mednarodni spomladanski sejem vzorcev v Beogradu od 15. do 24. aprila 1939.

Okrog 1000 razstavljalcev iz tu- in inozemstva ● Najhitrejša orientacija v izberi blaga ● Razširjenje poslovnih zvez ●
50% popust na železnicah in brodovih ● Pojasnila: Beograjski sejem, Beograd, Poštni predal 538 ●
Telefon: štev. 28-526 in 28-802

USTANOVLJENO 1888

TELEFON 25-15

BRATA MOSKOVIČ, Ljubljana

veletrgovina usnja

Vse strojarske maščobe, fistran in degrass kakor strojila (ekstrakti) ter usnjarske kemikalije vedno na zalogi

VELEŽGANJARNA

Tvornica likerjev, ruma, vinjaka, vina-vermuta, berrmeta, malinovca iz gorskih malin

Viktor Meden • Ljubljana

Čelovška cesta štev. 10 — Telefon štev. 20-71

Najugodnejše dobavlja vagonске količine moke, koruze, pšenice, ovsia itd. tvrdka

BREGAR & KREK, Ljubljana

Miklošičeva 19, palača Vzajemne zavarovalnice
Telefon štev. 36-75 — Brzojavke Žitopromet

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

R. Z. Z NEOM. Z.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6, v lastni palači

obrestuie hranilne vloge najugodnejie

Novie in stare vloge, ki so v celoti vsak čas razpoložljive, obrestuje po 4%, proti odpovedi do 5%

Ako želite imeti odlične tiskovine poslužite se tiska iz JEKLOREZA — Izdeluje graver ANTON ČERNE, Ljubljana
DVORNI TRG 1 Telefon 38-61
Etikete — Štampilje — Gravure

Pred 300 leti

se je pripisovalo z Rogaško slatino dosežena zdravljenja neki tajinstveni sili.

Danes

je ta zdravlilna moč znanstveno ugotovljena. Je to blagodar narave trpečemu človeštvu.

Pa tudi za zdrave

je Rogaška slatina neprecenljiva za ohranitev zdravja. Tudi Vam bo Vaš organizem poplačal z večjo odpornostjo, če namesto druge pijete Rogaško slatino!

Bizjak Boris

urar
Ljubljana, Pražakova ul. št. 12
se vsem cenj. trgovcem priporoča za naročila

Jugoslov. društvo

GUMA ENGLEBERT

LJUBLJANA, Tavčarjeva ul. 7
MARIBOR, Trg Svobode 8 - Kopalniška 2
CELJE, Razlagova ulica 3

Cenjenim damam in gospodom se priporoča MANUFAKTURNA TRGOVINA

A. ŽLENDER

Ljubljana • Mestni trg 22

Izredno velika izbira različnega manufakturnega blaga dobrih kvalitiet!

Strogo solidne cene!

Najugodnejši nakup

Vseh vrst VOLNE, za ročna dela in strojno pletenje, BOMBAŽA, SVILE, NOGAVIC, ROKAVIC, PLETENIN, raznega PERILA itd.

Vam nudi v stalno veliki zalogi tvrdka

KARL PRELOG, Ljubljana
ENGROS: Gosposka ul. 3

MODNA TRGOVINA T. EGER LJUBLJANA SV. PETRA CESTA 2

Priporoča cenj. damam in gospodom krasne, ravno dosepele novosti modnih predmetov v veliki izbiri po zelo ugodnih cenah
OGLEJTE SI NAŠE IZLOŽBE

USTANOVLJENO 1876

Mednarodni spedijski biro

Brzoi. naslov: Ranzinger Tel. 20-60, 31-60

R. RANZINGER

v Ljubljani

Lastni konc. carinsko posredniški biro. — Konc. javna skladišča z direktno zvezo s progó državnih železnic. — Zastopstva v vseh trgovskih in industrijskih centrih tu- in inozemstva

Električne hladilne omare, ventilatorji, vrtni stroji, kompresorji, električni šteditniki, električne črpalke

ELEKTROINDUSTRIJA D. D. veletrgovina z elektrotehničnimi predmeti LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA C. 13 TELEFON 23-14

Elektro-motorji, polirni in brusilni stroji, električni kabli ter ves inštalacijski material

VREDNOSTNI PAPIRJI

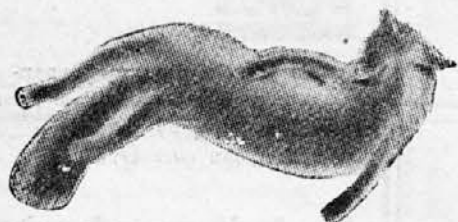
je naslov knjigi, ki jo je spisal univ. doc. dr. Vl. Murko ter v njej popisuje in razlaga, za kaj so vrednostni papirji in sploh kaj so. Govori o vložnih knjižicah, potem o razdelitvi, izdajanju in rentabilnosti vrednostnih papirjev, o borzah, nakupu in prodaji, hrambi in upravljanju vrednostnih papirjev, o delnicah, srečkah, regulaciji tečajev in uporabnosti vrednostnih papirjev. Navaja tudi vrednostne papirje, ki so pri nas najbolj razširjeni in druge, katere je dobiti le v drugih državah. Sploh je knjiga o

VREDNOSTNIH PAPIRJIH

zelo zanimiva, poučna in važna za vsakogar, ki ima le količkaj opravka z vrednostnimi papirji

Mehko vezano knjigo za din 36.— ali v celo platno vezano za din 48.— je mogoče naročiti pri založnici

tiskarni Merkur, Ljubljana,
na zalogi pa jo imajo tudi vse knjigarne

Kanadske srebrne, plave in
kamčatka lisice
v veliki izbiri

**DOLENC
JOSIP**

Sv. Petra cesta 19

Telefon štev. 22-62

»FRUTA«

KOZARCI
ZA
VKUHAVANJE
ČEHOSTAKLO

B. Lisek
LJUBLJANA
Komenskega ulica 20

Električne instalacije

vseh vrst Vam izvrši ter popravi podjetje

Mihelčič Ivan, Ljubljana

BORŠNIKOV TRG 1. TELEFON ŠTEV. 27-04

Dobavlja: Svetila, žarnice, živaljke, grelce, zvonce, električne ključavnice, signalne aparate za kar zahtevajte ponudbe in reference. Elektromotorje, ventilatorje, črpalke za vodo, proizvode tvrdke

„Marelli“ - Milano

Popravila vseh v stroko spadajočih del

BONBONIERA PISCHINGER

JOŠKO OSET

V PALACI KREDITNE BANKE
priporoča svojo veliko izbiro tu- in inozemskih
ČOKOLADNIH SPECIALITET!

Predno obesite oz.
kupite nove zavese,
si oglejte izložbe
tvrdke

A. & E. SKABERNÈ
LJUBLJANA

Poseben oddelek za linolej, zavese i. t. d.

FR. P. ZAJEC

diplomiran optik
LJUBLJANA
Aleksandrova 4
Prehod Nebotičnika

POZOR

PIVOPIVCI!

O priliki velikonočnih praznikov
ne pozabite pokusiti izborno letošnje

NOVO BOK PIVO
IZ PIVOVARNE UNION

Mednarodna špedicija

prevzema
Ucarinjenje vseh uvoznih in izvoznih
pošilk in to hitro, skrbno in po naj-
nižji tarifi. Revizija pravilnosti za-
računanja carine in vse informacije
brezplačno Vilharjeva c. 33 (na-
sproti nove carinarnice) Tel. 24-59

TURK
LJUBLJANA

Prevažanje vsakovrstnega blaga, ku-
riva, strojev, selitve v Ljubljani in
izven Ljubljane z vozovi in avto-
mobili in to hitro ter po nizki
ceni. Masarykova c. 9 (nasproti
tovarnega kolodvora) Tel. 21-57

Prosto javno skladišče

prevzema
Vskladiščenje raznega blaga, kakor
tudi pohištva v lastnem, mestne tro-
šarine in uvoznine prostem javnem
skladišču. Oskrba inkaso-povzetij.
Kofnikova ulica štev. 12 (nasproti
mestne elektrarne). Telefon 30-73

Varaždinska

INDUSTRIJA SVILE D.D. Varaždin

TELEFON ŠTEV. 159

BRZO JAVI: V I S

Naši proizvodi: krepdešin, krep-maroken, krep-
saten, žoržet, modne svilene tkanine, svila za
podlogo, šali, rute iz naravne in umetne svile

KUPUJTE DOMAČE BLAGO!